

CAPITAL MARKETS EXPERTS A.E.

Τεχνική Έκθεση

για τη δημιουργία Ειδικής Οικονομικής Ζώνης
στην Ανατολική Μακεδονία και τη Θράκη

Βασίλειος Μάργαρης

Φεβρουάριος 2012

Η παρούσα Τεχνική Έκθεση, αποτελεί φιλική δωρεά των μετόχων της CAPITAL MARKETS EXPERTS A.E., προς

- το Οικονομικό Forum της Θράκης και
- τον επιχειρηματικό κόσμο και τους φορείς της Ανατολικής Μακεδονίας και Θράκης.

Στη σύνταξή της, πέραν των στελεχών της Εταιρίας μας, σημαντική συνδρομή παρείχε ο δημοσιογράφος κ. Αντώνης Τελόπουλος, τον οποίο και ευχαριστούμε.

Η Συντακτική Ομάδα

Βασίλειος Μάργαρης

Κωνσταντίνος Μπακάλμπασης

Ελένη Σπανού

Πίνακας περιεχομένων

1.	Σύνοψη της Τεχνικής Έκθεσης	5
2.	Σκοπός Τεχνικής Έκθεσης	8
3.	Ορισμός της Ελεύθερης/Ειδικής Οικονομικής Ζώνης	9
4.	Στόχοι, απαιτούμενες ενέργειες και προϋποθέσεις για την δημιουργία Ε.Ο.Ζ.	10
4.1.	Οικονομικοί στόχοι:	10
4.2.	Κοινωνικοί στόχοι:	10
4.3.	Επιστημονικοί και τεχνικοί στόχοι:	11
5.	Η Ιστορία και τα είδη Ελεύθερων/Ειδικών Ζωνών.....	13
5.1.	Η ιστορική εξέλιξη των Ε.Ο.Ζ.	13
5.2.	Τα είδη των Ε.Ο.Ζ.	13
5.2.1.	Free Trade Zones (F.T.Z.) / Ζώνες Ελεύθερου Εμπορίου.....	13
5.2.2.	Export Processing Zones (E.P.Z.)/ Εξαγωγικές-Μεταποιητικές Ζώνες.....	14
5.2.3.	Enterprise Zones (E.Z.) / Επιχειρηματικές Ζώνες.....	14
5.2.4.	Freeports (F.P.) / Ελεύθερες Ζώνες Λιμένων.....	14
5.2.5.	Single Factory E.P.Z. / Οικονομική Ζώνη Αυτόνομων Επιχειρηματικών Μονάδων – A.E.M.O.Z.....	15
5.2.6.	Specialized zones (S.Z.) / Εξειδικευμένες Ζώνες.....	15
6.	Ειδικές Ζώνες στην Ελλάδα	16
7.	Ευρωπαϊκή Νομοθεσία και Ελεύθερες Ζώνες.....	17
8.	Το Βασικό Πολιτικό Πλαίσιο για τις Ειδικές Οικονομικές Ζώνες (S.E.Z./E.O.Z.) στην Ελλάδα.....	19
8.1.	Συνέντευξη Στέφαν Κάπφερερ	19
8.2.	Ερώτηση στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο σχετικά με τις Ε.Ο.Ζ.	20
9.	Το προτεινόμενο μοντέλο για την Ε.Ο.Ζ. της Αν. Μακεδονίας & Θράκης	22
9.1.	Περιφερειακή Ε.Ο.Ζ. Αγροτικών Προϊόντων Ορεστιάδας.....	25
9.2.	Περιφερειακή Ε.Ο.Ζ. Μεταξιού Σουφλίου	25
9.3.	Περιφερειακή Ε.Ο.Ζ. Υπηρεσιών Αλεξανδρούπολης	26
9.4.	Περιφερειακή Ε.Ο.Ζ. Βιομηχανίας & Τεχνολογίας Άβαντα (ΒΙ.ΠΕ.).....	27
9.5.	Περιφερειακή Ε.Ο.Ζ. Βιομηχανίας & Τεχνολογίας Κομοτηνής (ΒΙ.ΠΕ.).....	27
9.6.	Περιφερειακή Ε.Ο.Ζ. Βιομηχανίας & Τεχνολογίας Ξάνθης (ΒΙ.ΠΕ.)	28
9.7.	Περιφερειακή Ε.Ο.Ζ. Logistics λιμένα Αλεξανδρούπολης.....	28
9.8.	Περιφερειακή Ε.Ο.Ζ. Logistics λιμένα Καβάλας.....	29
9.9.	Περιφερειακή Ε.Ο.Ζ. Μαρμάρου και Οινοποιίας Δράμας	29
9.10.	Τρεις Περιφερειακές Ε.Ο.Ζ. Τουρισμού και Αναψυχής.....	30
9.10.1.	Περιφερειακής Ε.Ο.Ζ. Τουρισμού και Αναψυχής Καβάλας & Θάσου	30
9.10.2.	Περιφερειακής Ε.Ο.Ζ. Τουρισμού και Αναψυχής Πόρτο Λάγος και	30
9.10.3.	Περιφερειακής Ε.Ο.Ζ. Τουρισμού και Αναψυχής Σαμοθράκης	30
10.	Ανώνυμη Εταιρία Κεντρικής Διαχείρισης Ε.Ο.Ζ.	32

10.1.	Μετοχική σύνθεση.....	32
10.2.	Διοικητική Οργάνωση.....	32
10.3.	Λειτουργία & έσοδα.....	33
11.	Marketing Plan.....	34
12.	Επόμενα βήματα	34
13.	ΠΑΡΑΡΤΗΜΑΤΑ.....	36
13.1.	ΕΙΔΙΚΕΣ ΖΩΝΕΣ ΣΤΗΝ ΠΟΛΩΝΙΑ.....	36
13.2.	ΕΙΔΙΚΕΣ ΖΩΝΕΣ ΣΤΗ ΒΟΥΛΓΑΡΙΑ.....	38
13.3.	ΕΙΔΙΚΕΣ ΖΩΝΕΣ ΣΤΗ ΡΟΥΜΑΝΙΑ.....	39
13.4.	ΕΙΔΙΚΕΣ ΖΩΝΕΣ ΣΤΗ Π.Γ.Δ.τ.Μ.....	40
13.5.	ΕΙΔΙΚΕΣ ΖΩΝΕΣ ΣΤΗΝ ΣΕΡΒΙΑ.....	42
13.6.	ΕΙΔΙΚΕΣ ΖΩΝΕΣ ΣΤΗΝ ΤΟΥΡΚΙΑ.....	43
13.7.	ΕΙΔΙΚΕΣ ΖΩΝΕΣ ΣΤΗΝ ΣΛΟΒΕΝΙΑ.....	43
13.8.	ΕΙΔΙΚΕΣ ΖΩΝΕΣ ΣΤΗΝ ΣΛΟΒΑΚΙΑ.....	45
13.9.	ΕΙΔΙΚΕΣ ΖΩΝΕΣ ΣΤΗΝ ΚΡΟΑΤΙΑ.....	46
13.10.	ΕΙΔΙΚΕΣ ΖΩΝΕΣ ΣΤΗΝ ΟΥΓΓΑΡΙΑ.....	46
13.11.	ΕΙΔΙΚΕΣ ΖΩΝΕΣ ΣΤΗΝ ΡΩΣΙΑ	48
13.11.1.	Case Study : Ειδική Οικονομική Ζώνη του Kalinigrad	49
13.12.	ΕΙΔΙΚΕΣ ΖΩΝΕΣ ΣΤΗ ΛΙΘΟΥΑΝΙΑ.....	50
13.12.1.	Ελεύθερη Οικονομική Ζώνη Klaipėda	50
13.12.2.	Ελεύθερη Οικονομική Ζώνη Kaunas	51
13.13.	Γνωμάτευση του δικηγορικού γραφείου του Dr. Hans Beeg, περί της δυνατότητας δημιουργίας Ε.Ο.Ζ., σε σχετικό ερώτημα του Χρηματοοικονομικού Forum Θράκης ..	52
13.14.	Σχέδιο νόμου «Βελτίωση επιχειρηματικού περιβάλλοντος – νέος εταιρικός τύπος - σήματα προϊόντων και υπηρεσιών – μεσίτες ακινήτων ανάπτυξη θαλάσσιου τουρισμού και άλλες διατάξεις», άρθρο 41.....	55
	ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ	57

1. Σύνοψη της Τεχνικής Έκθεσης

Η Τεχνική Έκθεση παρουσιάζει μια σειρά στοιχείων που αναδεικνύουν :

- τον ορισμό και τα είδη των Ειδικών Οικονομικών Ζωνών σε διεθνές επίπεδο,
- το προτεινόμενο μοντέλο της Ειδικής Οικονομικής Ζώνης στην Αν. Μακεδονία και Θράκη, το οποίο σύμφωνα με τους συντάκτες της, αποτελεί το βέλτιστο μοντέλο ανάπτυξης με στόχο τη μεγιστοποίηση των ωφελειών από τη λειτουργία της,
- τις εμπειρίες από την ανάπτυξη και λειτουργία αντίστοιχων Ζωνών σε διεθνές επίπεδο.

Η Έκθεση τοποθετείται με ακρίβεια σε μια σειρά βασικών στοιχείων που οφείλουν να ληφθούν υπόψη κατά το σχεδιασμό και τη δημιουργία των Επιχειρηματικών Ζωνών, όπως :

- α) ο χρόνος ισχύος της Ζώνης, ο οποίος θα πρέπει να προσεγγίζει τα 15 χρόνια, με στόχο να επιτρέψει στις επιχειρήσεις που θα ενδιαφερθούν να ενταχθούν, τη δημιουργία των προϋποθέσεων της επιτυχούς εφαρμογής ενός μακροπρόθεσμου σχεδιασμού.
- β) Το περιβάλλον των κινήτρων, αλλά και των προϋποθέσεων επιλεξιμότητας, το οποίο θα πρέπει να ισχύσει στο πλαίσιο της Ζώνης, περιβάλλον το οποίο σχεδιάστηκε σε παραμετροποιημένη βάση, προκειμένου να καλύψει σύνθετες ανάγκες, τόσο τοπικού, όσο και εθνικού ενδιαφέροντος .
- γ) Στο θέμα των υποδομών και της χρηματοδότησης του εγχειρήματος, όπου παρουσιάζεται το πλαίσιο ενεργοποίησης και εναρμόνισης των τοπικών δυνατοτήτων, των επιχειρηματικών, εγχώριων και ξένων πόρων που θα μπορούσαν να χρησιμοποιηθούν για την υλοποίηση του έργου
- δ) Στην προοπτική διασυνοριακών συνεργασιών, καθώς και των σχετικών πολιτικών και οικονομικών συμφερόντων, τα οποία θα μπορούσαν να ενταχθούν στη φιλοσοφία λειτουργίας της Ζώνης .

Κλείνοντας, η Τεχνική Έκθεση έρχεται να καταρρίψει μια σειρά μύθων γύρω από το θέμα των Ειδικών Οικονομικών Ζωνών, και να δώσει σαφείς απαντήσεις σε κάθε ενδοιασμό. Αναλυτικότερα :

- i. Δεν υπάρχει στην παγκόσμια βιβλιογραφία διαχωρισμός της Ειδικής από την Ελεύθερη Οικονομική Ζώνη και μάλιστα με ένταξη στην πρώτη, υποχρεωτικά μάλιστα, ειδικού εργασιακού καθεστώτος. Κάτι τέτοιο είναι μεν δυνατόν, δεν είναι δε υποχρεωτικό και φυσικά δεν αφορά το προτεινόμενο μοντέλο της Ε.Ο.Ζ. στην Ανατολική Μακεδονία και Θράκη.
- ii. Οι Ε.Ο.Ζ. έχουν κυρίως εξαγωγικούς προσανατολισμούς και η οικονομική τους δράση στο πλαίσιο της εγχώριας αγοράς γίνεται κατά κύριο λόγο μετά από την επιβολή δασμών, οι οποίοι εξαλείφουν το συγκριτικό πλεονέκτημα που απολαμβάνουν οι εταιρίες που λειτουργούν εντός της Ε.Ο.Ζ., σε σχέση με αυτές

που λειτουργούν εκτός αυτής. Το στοιχείο αυτό καταρρίπτει και το μύθο περί «αθέμιτου ανταγωνισμού».

- iii. Το ότι οι Κινέζοι εργάζονται στις Ε.Ο.Ζ. της χώρας τους με 40\$ το μήνα και 60 ώρες εργασίας την εβδομάδα, ή το ότι οι Τούρκοι εργάζονται στις αντίστοιχες Ζώνες με 240\$ το μήνα και 45 ώρες δουλειάς την εβδομάδα, οφείλεται στο γεγονός ότι αυτές είναι οι οι γενικότερες εργασιακές συνθήκες που ισχύουν στη χώρα τους και όχι εξαιτίας του καθεστώτος που διέπει την εκάστοτε τοπική Ε.Ο.Ζ. . Ελάχιστες είναι σε παγκόσμια κλίμακα οι εφαρμογές χαλαρότερων εργασιακών όρων εντός των Ε.Ο.Ζ. και η φιλοσοφία τους αντίκειται στις συνθήκες της Ε.Ε. .
- iv. Άλλωστε, η τρέχουσα οικονομική συγκυρία αποδεικνύει, ότι για τη χειροτέρευση των εργασιακών συνθηκών, δεν είναι απαραίτητο να δημιουργηθούν Ε.Ο.Ζ. . Αντίθετα όμως, όπου δημιουργήθηκαν Ε.Ο.Ζ., επέφεραν λύση στο πρόβλημα της ανεργίας, προσφέροντας αρκετές χιλιάδες νέων θέσεων εργασίας.
- v. Η λειτουργία των Ε.Ο.Ζ. μάλλον ενισχύει την τοπική κατανάλωση, μέσω της αύξησης των εισοδημάτων που προκύπτουν από την αύξηση του εργαζόμενου πληθυσμού.
- vi. Στις Ε.Ο.Ζ. δεν εντάσσονται Πολυκαταστήματα, τα οποία μέσω των πλεονεκτημάτων που απολαμβάνουν, είναι σε θέση να εξοντώσουν την υφιστάμενη λειτουργία του λιανικού εμπορίου, το οποίο σε επαρχιακό επίπεδο είναι οργανωμένο κυρίως στη βάση των μικρών και μεσαίων εμπορικών καταστημάτων.
- vii. Στο πλαίσιο μιας Ε.Ο.Ζ., συνήθως λειτουργούν προς όφελος των επενδυτών μια σειρά ευέλικτων εργαλείων, τα οποία μπορεί να δώσουν λύσεις σε προβλήματα και κινδύνους που αντιμετωπίζει μια χώρα (όπως η μερική εξάλειψη του country risk).
- viii. Η ελευθερία επιλογής νομίσματος στην εφαρμοζόμενη λογιστική στο πλαίσιο μιας Ε.Ο.Ζ., μπορεί να δώσει λύσεις σε θέματα όπως η νομισματική αστάθεια, ο υψηλός πληθωρισμός, οι ζημιές από συναλλαγματικές διαφορές και φυσικά, απαντά με τον πλέον τεχνικά πειστικό τρόπο, στο φόβο για την επιστροφή σε εθνικό νόμισμα..
- ix. Το εργασιακό δυναμικό στις κατά τόπους Ε.Ο.Ζ., είναι κατά κύριο λόγο τοπικό και η «εισαγωγή» εργαζομένων αφορά κυρίως εξειδικευμένους experts/εργοδηγούς των μητρικών πολυεθνικών εταιριών, οι οποίες επενδύουν στη Ζώνη. Η παρουσία τους κατά κύριο λόγο υφίσταται για περιορισμένο διάστημα, ο δε λόγος ύπαρξής τους, συνδέεται με θέματα οργάνωσης και εκπαίδευσης.
- x. Οι Ε.Ο.Ζ. δεν έχουν λόγο ύπαρξης μόνο σε χώρες με χαμηλό εργατικό κόστος, ούτε το κόστος εργασίας είναι η κύρια παράμετρος που προσελκύει πολυεθνικές επιχειρήσεις στις Ε.Ο.Ζ. . Ειδικές Ζώνες υπάρχουν και σε χώρες με υψηλά ημερομίσθια (π.χ. Ιρλανδία), ενώ σε αυτές εντάσσονται εταιρίες, με μητρική

- έδρα από χώρες με εξαιρετικά χαμηλά ημερομίσθια (π.χ. ινδικές εταιρίες σε ευρωπαϊκές Ε.Ο.Ζ.) .
- xi. Σε πολλές χώρες, η μή εμπλοκή των ξένων αλλά και των τοπικών επιχειρηματιών με την «Εθνική Γραφειοκρατία», αποτελεί από μόνη της ένα σημαντικότατο λόγο επένδυσης σε μια Ε.Ο.Ζ. .
  - xii. Κάθε Ε.Ο.Ζ. έχει τα πλεονεκτήματα και τα μειονεκτήματά της. Δεν υπάρχει το «άριστο» μοντέλο δημιουργίας και οργάνωσης μιας Ε.Ο.Ζ. .
  - xiii. Αντίθετα το **μοντέλο αποτυχίας** μιας Ε.Ο.Ζ. **υφίσταται** και συνδέεται με παραμέτρους όπως, η έλλειψη πολιτικής βούλησης στη λειτουργία της, η χαμηλή ποιότητα των κινήτρων, η δημιουργία αντιθέσεων με τα τοπικά αλλά και τα εθνικά συμφέροντα και τέλος οι διεθνείς συμβάσεις και υποχρεώσεις μιας χώρας.
  - xiv. Η προσπάθεια διαπραγμάτευσης με την Ε.Ε. στη βάση του χαρακτηρισμού ολόκληρης της Περιφέρειας Ανατολικής Μακεδονίας και Θράκης ως ενιαίας Ε.Ο.Ζ., κρίνεται εκ των πραγμάτων ως μαξιμαλιστική, με μηδενικές πιθανότητες έγκρισης και την ανάγκη ανάπτυξης ενός εξαιρετικά πολύπλοκου μηχανισμού εποπτείας και διαχείρισης.
  - xv. Σήμερα λειτουργούν πάνω από 5.000 σχήματα Ε.Ο.Ζ. –από τα οποία τα 1.300 είναι ιδιωτικά- σε 125 χώρες του κόσμου, στις οποίες απασχολούνται περισσότεροι από 52.000.000 εργαζόμενοι, ενώ είναι υπεύθυνες για εξαγωγές άνω των 700 δις δολλαρίων στο πλαίσιο του παγκόσμιου εμπορίου.

2. Σκοπός Τεχνικής Έκθεσης

Η παρούσα Τεχνική Έκθεση σχεδιάστηκε με σκοπό να διαμορφώσει μια αρχική εικόνα αναφορικά :

- με το profile της προτεινόμενης Ε.Ο.Ζ. στην Αν. Μακεδονία και Θράκη,
- με το περιβάλλον τόσο των κριτηρίων επιλεξιμότητας, όσο και των αντίστοιχων κινήτρων,
- με τον προτεινόμενο τρόπο λειτουργίας και διαχείρισης,
- με τα οφέλη που θα προκύψουν τόσο για την τοπική οικονομία όσο και για τις τοπικές κοινωνίες.

Παράλληλα και μέσω των παραπάνω, αλλά και με την παράθεση της εξελικτικής πορείας των Ε.Ο.Ζ. σε παγκόσμια κλίμακα, η Τεχνική Έκθεση φιλοδοξεί να απαντήσει σε μια σειρά από αντιδράσεις, οι οποίες πηγάζουν κυρίως από την έλλειψη ενημέρωσης, με αποτέλεσμα να οδηγούν σε διαστρέβλωση της πραγματικής εικόνας. Μια πρώτη οριοθετημένη σειρά απαντήσεων δίνεται στη Σύνοψη της Τεχνικής Έκθεσης, στο προηγούμενο υποκεφάλαιο. Ολοκληρωμένες απαντήσεις όμως, προκύπτουν αναλυτικότερα στις επόμενες σελίδες της.

Η Τεχνική Έκθεση στα επόμενα κεφάλαια, ξεκινά από τη βασική ανάγκη προσδιορισμού του περιεχομένου της έννοιας «Ειδική Οικονομική Ζώνη», αναλύει το πλαίσιο που διέπει την «πραγματικότητά» τους, τόσο σε διεθνές επίπεδο, όσο και εξειδικευμένα σε επίπεδο Ευρωπαϊκής Ένωσης, τοποθετείται στο βασικό προτεινόμενο μοντέλο για την υπό εξέταση Α.Ο.Ζ. και ολοκληρώνεται παραθέτοντας παραδείγματα από το διεθνές περιβάλλον.

Η Τεχνική Έκθεση δεν συνετάχθει προκειμένου να καλύψει, ούτε την ανάγκη δημιουργίας μιας πλήρους Μελέτης Βιωσιμότητας, ούτε του Επιχειρησιακού Πλάνου Λειτουργίας, αν και μπορεί να αποτελέσει τον οδηγό, από πλευράς περιγραφόμενου πλαισίου και προτεινόμενου μοντέλου και για τις δύο παραπάνω αναγκαίες αναλυτικές εκθέσεις.

Τέλος, σκοπός της συντακτικής ομάδας ήταν να παραδώσει κάτι χρήσιμο στους φορείς και το επιχειρείν κυρίως της Θράκης, ως μια ελάχιστη αναγνώριση για το εθνικό έργο που επιτελούν όλοι μαζί, αλλά και ο καθένας ξεχωριστά, ευελπιστώντας ότι ο μικρός σχετικά χρόνος που της διατέθηκε, δεν επηρέασε σε καμία περίπτωση την ποιότητα του τελικού της έργου.

3. Ορισμός της Ελεύθερης/Ειδικής Οικονομικής Ζώνης

Η έννοια της Ελεύθερης/Ειδικής Οικονομικής Ζώνης επιδέχεται περισσότερους από έναν ορισμούς, ανάλογα με το πρίσμα μέσα από το οποίο βλέπουμε την ιδιαίτερη αυτή οικονομική οντότητα.

Έτσι λοιπόν, η Σύνοδος του Παγκόσμιου Οργανισμού Τελωνείων στο Κιότο το 1973, ορίζει ότι «η ελεύθερη οικονομική Ζώνη είναι ένα τμήμα του εδάφους της χώρας, όπου τα εμπορεύματα θεωρούνται ως αντικείμενα πέρα από τα όρια του εθνικού τελωνειακού εδάφους και ως εκ τούτου, δεν υπόκεινται στον κοινό τελωνειακό έλεγχο και τη φορολογία».

Με άλλα λόγια, είναι η εδαφική περιοχή, στην οποία ισχύει η αρχή της «εξωεδαφικής φορολογίας» (*taxation extraterritoriality*).

Ένας παρόμοιος ορισμός, θέλει την Ελεύθερη Οικονομική Ζώνη να θεωρείται το περιορισμένο τμήμα του εθνικού εδάφους του κράτους, στο οποίο συγκεκριμένες προνομιακές οικονομικές συνθήκες (τελωνεία, μίσθωση, φορολογία, θεωρήσεις βίζας κ.ο.κ.), εφαρμόζονται όσον αφορά ξένους και εγχώριους επιχειρηματίες, ορίζοντας συνεπώς τις προϋποθέσεις για την ανάπτυξη της βιομηχανίας και της επένδυσης ξένων κεφαλαίων.

Από την άλλη πλευρά όμως, έχει δοθεί ένας ορισμός που ξεφεύγει από την λογική του γεωγραφικού προσδιορισμού ως πρωταρχικό στοιχείο, ορίζοντας μια Ελεύθερη Οικονομική Ζώνη ως το τμήμα του **εθνικού οικονομικού χώρου**, όπου παρέχεται ένα τέτοιο σύστημα προνομίων και κινήτρων στους εγχώριους και ξένους επιχειρηματίες, το οποίο, βασιζόμενο σε νέες τεχνολογίες, επιτρέπει κατά κύριο λόγο, υψηλής προτεραιότητας κλάδους της οικονομίας να αναπτυχθούν, με στόχο να προσφέρουν στην παραγωγή υψηλής ποιότητας προϊόντων και την επιτυχή ανάπτυξη της κοινωνικής και οικονομικής ζωής των αντίστοιχων περιοχών.

Στην περίπτωση αυτή η επιχειρηματική ζωή της Ζώνης ρυθμίζεται, εν μέρει, από τις σχέσεις της αγοράς και, εν μέρει, από το ρυθμιστικό ρόλο του κράτους.

Οι ελεύθερες οικονομικές Ζώνες, ονομάζονται επίσης «νησίδες» ή «παράθυρα» της παγκόσμιας οικονομίας, μέσω των οποίων οι ξένες επενδύσεις, οι τεχνολογίες και η εμπειρία διαχείρισης, εισάγονται σε ορισμένες περιφέρειες και χώρες.

Η ελευθερία ενός ξεχωριστού τμήματος του κράτους δεν είναι απόλυτη, αλλά σχετική. Αυτή η περιοχή είναι ελεύθερη, μόνο με την έννοια ότι τα εισαγόμενα προϊόντα απαλλάσσονται από τους δασμούς, τους φόρους εισαγωγής και από τα άλλα είδη του ελέγχου των εισαγωγών, τα οποία, σύμφωνα με την τελωνειακή νομοθεσία της χώρας, εφαρμόζονται όσον αφορά τα αγαθά που εισάγονται στις υπόλοιπες περιοχές της συγκεκριμένης χώρας.

Ο ορισμός αυτός, αφενός καλύπτει τον τόπο, τις συνθήκες, τους στόχους και το μηχανισμό διαχείρισης των Ε.Ο.Ζ, αφετέρου αποκαλύπτει την ουσία και τον σκοπό των κύριων και πλέον ιδανικών τύπων Ε.Ο.Ζ., οι οποίες αξιοποιώντας τις νέες τεχνολογίες, παράγουν εξαγωγίμα κατά κύριο λόγο, προϊόντα.

4. Στόχοι, απαιτούμενες ενέργειες και προϋποθέσεις για την δημιουργία Ε.Ο.Ζ.

Οι χώρες που δημιουργούν Ε.Ο.Ζ. στοχεύουν στο να αντιμετωπίσουν διαφορετικά προβλήματα και να επιτύχουν συγκεκριμένους στόχους.

Μερικές χώρες, χρησιμοποιούν τις παραπάνω Ζώνες ως μηχανισμό οικονομικής ολοκλήρωσης, ενώ άλλες προχωρούν στην στρατηγική αυτή, με στόχο την προσέλκυση ξένων τεχνολογιών. Για παράδειγμα, η Μεγάλη Βρετανία ξεκινώντας το 1981, άρχισε να δημιουργεί ελεύθερες οικονομικές ζώνες σε περιφερειακά αεροδρόμια (στο Λίβερπουλ, στο Μπέρμιγχαμ, στο Κάρντιφ, στο Σαουθάμπτον, στο Πρέστριχ και το Μπέλφαστ), προκειμένου αφενός να διευρυνθούν οι δυνατότητες απασχόλησης και αφετέρου να προσελκύσουν οικονομική δραστηριότητα, ικανή να ενεργοποιήσει την οικονομική συγκυρία σε εθνικό επίπεδο.

Οι μετα-σοσιαλιστικές χώρες χρησιμοποιούν τις Ε.Ο.Ζ., προκειμένου να δοκιμάσουν τα στοιχεία του μηχανισμού της οικονομίας της αγοράς.

Στις ΗΠΑ, σύμφωνα με το Νόμο 1934, οι Ελεύθερες Ζώνες είχαν ως στόχο να βοηθήσουν και να ενισχύσουν το εξωτερικό εμπόριο, απαλλάσσοντας τα ξένα αγαθά από τους εισαγωγικούς δασμούς.

Όπως φαίνεται, ακόμα και μερικά παραδείγματα αρκούν προκειμένου να καταδειχθούν οι διαφορετικοί στόχοι της δημιουργίας Ε.Ο.Ζ. .

Ωστόσο, παρά τις παραπάνω διαφορές, οι επί μέρους στόχοι για την ίδρυσή τους, έχουν κάποιο κοινό χαρακτήρα, στο πλαίσιο του οποίου μπορεί να γίνει διάκριση των οικονομικών, κοινωνικών, επιστημονικών και τεχνικών στόχων μιας Ε.Ο.Ζ. .
Αναλυτικότερα :

4.1. Οικονομικοί στόχοι:

- Υψηλότερος βαθμός διεύθυνσης της εγχώριας αγοράς στο παγκόσμιο οικονομικό σύστημα,
- προσέλκυση ξένων και εγχώριων επενδύσεων, για την ανάπτυξη υψηλά αποδοτικής παραγωγής,
- χρήση των πλεονεκτημάτων του διεθνούς καταμερισμού εργασίας, για την επέκταση της παραγωγής εξαγωγίμων προϊόντων,
- αύξηση των εισροών συναλλάγματος στον προϋπολογισμό της χώρας.

4.2. Κοινωνικοί στόχοι:

- σύνθετη ανάπτυξη οικονομικά υπανάπτυκτων περιοχών,
- αύξηση του αριθμού των θέσεων εργασίας και η παροχή θέσεων απασχόλησης στον τοπικό πληθυσμό,
- ευκαιρίες εκπαίδευσης και κατάρτισης ειδικευμένων ντόπιων εργαζομένων, μηχανικών, αλλά και οικονομικού και διοικητικού προσωπικού,
- κορεσμός της εθνικής αγοράς από υψηλής ποιότητας προϊόντα.

4.3. Επιστημονικοί και τεχνικοί στόχοι:

- η χρήση των νέων ξένων και εγχώριων τεχνολογιών,
- εφαρμογή του νέων μορφών διοίκησης και διαχείρισης,
- προσέλκυση εμπειρίας και επιστημονικών επιτευγμάτων μηχανικών και τεχνικών κέντρων,
- αύξηση της αποτελεσματικότητας της χρησιμοποιούμενης παραγωγικής ικανότητας, των υποδομών και των συμπλεγμάτων μεταποίησης.

Όλα τα παραπάνω, καθώς και άλλοι στόχοι της οργάνωσης μιας Ε.Ο.Ζ., μπορεί να πραγματοποιηθούν, υπό τον όρο ότι θα δημιουργηθεί και θα παρέχεται ένα σύστημα ευνοϊκών συνθηκών-κινήτρων για τους ξένους επενδυτές, από τη χώρα-αποδέκτη.

Στη λογική αυτή, οι πιο σημαντικές προϋποθέσεις για την κανονική λειτουργία μιας Ε.Ο.Ζ., είναι οι εξής :

- Η **πολιτική σταθερότητα** στο εσωτερικό της χώρας, η οποία διαμορφώνει, γενικά ένα ευνοϊκό επενδυτικό κλίμα. Αυτό, όπως έχει δείξει η πρακτική, φαίνεται να αποτελεί **καθοριστικό παράγοντα** για την προσέλκυση ξένων επενδύσεων.
- Η διαθεσιμότητα μίας **καλά αναπτυγμένης νομοθετικής βάσης**, η οποία να διασφαλίζει τα δικαιώματα και παροτρύνει τη δραστηριότητα των ξένων και εγχώριων επενδυτών.
- Η διαθεσιμότητα **ανεπτυγμένων υποδομών** (τόσο σε επίπεδο παραγωγής όσο και εμπορικής διάθεσης).
- Το **γεωγραφικό φυσικό περιβάλλον**, αποτελεί επίσης εξαιρετικά σημαντική προϋπόθεση.
- Η **ευνοϊκή οικονομική συγκυρία** τέλος, είναι μια επιθυμητή δύναμη προσέλκυσης για κάθε επενδυτή.

Το σύστημα των προνομίων για τους επενδυτές, αποτελεί ένα σημαντικό κίνητρο ανάπτυξης της Ε.Ο.Ζ., καθώς οι επενδυτές πριν από τη δέσμευση του απαιτούμενου κεφαλαίου, συνήθως εξετάζουν την επένδυση, λαμβάνοντας υπόψη τις συνθήκες των προνομίων που τους παρέχονται.

Κάθε χώρα, ή κάθε περιοχή, καθορίζει τα δικά της προνόμια κατά τη δημιουργία της Ε.Ο.Ζ. . Στην περίπτωση αυτή, όπως δείχνει η πράξη, το σύστημα των προνομίων που καθορίζονται σε μια Ε.Ο.Ζ., είναι σε μεγάλο βαθμό εξατομικευμένο και έχει σχέση με τα προγράμματα και τα έργα που πραγματοποιούνται στο έδαφός της.

Ωστόσο, οι τέσσερις κύριες ομάδες των προνομίων, οι οποίες διακρίνονται στην σχετική παγκόσμια βιβλιογραφία είναι οι εξής :

- **Φορολογικά προνόμια**, τα οποία προωθούν την ανάπτυξη ορισμένων ειδών επιχειρήσεων. Αυτά εφαρμόζονται στους φόρους εισοδήματος, φόρους επί των κερδών, φόρους ακίνητης περιουσίας και το επίπεδο φορολογικού

συντελεστή. Καλύπτουν τα θέματα μόνιμης ή προσωρινής απαλλαγής των επιχειρηματιών από τη φορολογία.

- **Οικονομικά προνόμια** με τη μορφή καθιέρωσης χαμηλών τιμών για τη χρήση των εδαφών, των χώρων παραγωγής, υποδομές, επιχειρήσεις κοινής ωφέλειας. Τα οικονομικά προνόμια περιλαμβάνουν επίσης διάφορα είδη επιδοτήσεων προϋπολογισμού και προνομιακές κρατικές πιστώσεις.
- **Διοικητικά προνόμια** συνήθως χορηγούνται από τη διοίκηση της Ε.Ο.Ζ. με σκοπό την απλοποίηση των διαδικασιών εγγραφής των επιχειρήσεων, εισόδου/ εξόδου ξένων πολιτών και την παροχή των διαφόρων υπηρεσιών. **Η απλοποίηση των διοικητικών διαδικασιών** εκτιμάται πάντα θετικά από τους επενδυτές και **μερικές φορές είναι η πλέον καθοριστική για την προσέλκυση των ξένων κεφαλαίων στη Ζώνη.**
- **Προνόμια εξωτερικού εμπορίου** που σχετίζονται κυρίως με την εισαγωγή απλοποιημένων διαδικασιών εξωτερικού εμπορίου καθώς και τη μείωση ή και την κατάργηση εξαγωγικών και εισαγωγικών δασμών.

Όπως δείχνει η διεθνής πρακτική, όλα τα παραπάνω προνόμια θα μπορούσαν να εφαρμοστούν σε διάφορους συνδυασμούς, ωστόσο δεν αποτελούν πάντα καθοριστικό κίνητρο για την προσέλκυση ξένων κεφαλαίων.

Θα πρέπει να σημειωθεί ότι η επιχειρηματική Ζώνη δεν είναι ένα ξεχωριστό νησί ή ένα αποσπασμένο έδαφος του κράτους ή της περιφέρειας, όχι μόνο όσον αφορά την εδαφική πτυχή, αλλά και στην οικονομική.

Θα ήταν λάθος να αρνείται κάποιος να στηρίξει την ανάπτυξη και την ενίσχυση των οικονομικών σχέσεων εκτός της Ζώνης, ενώ βοηθά την ανάπτυξή τους και την ενίσχυση εντός της Ζώνης. Αντίθετα, κατά τη διάρκεια της περιόδου ισχύος του καθεστώτος της Ζώνης, καθώς και της δημιουργίας ενός δικτύου-συστήματος εσωτερικών σχέσεων, αυτό θα πρέπει να χρησιμοποιείται, προκειμένου να ανανεώσει και να ενισχύσει και τις εξωτερικές σχέσεις.

Συνεπώς, ένας αποτελεσματικός σχεδιασμός της Ελεύθερης Οικονομικής Ζώνης, καλείται να απαντήσει στα εξής ερωτήματα :

- Τι πρέπει να γίνει ιδιαίτερα κατά τη διάρκεια της φάσης ανάπτυξης της Ζώνης ;
- Ποιά είναι η λογική αλληλουχία των ενεργειών ;
- Ποιά έργα θα πρέπει να υλοποιηθούν πρώτα και ποιές πηγές χρηματοδότησης θα πρέπει να ενεργοποιηθούν ;
- Πόσο συχνά θα πρέπει να γίνεται η ανάλυση της κατάστασης και η υιοθέτηση πιθανών και αναγκαίων βημάτων και πόσο σκόπιμη είναι η εισαγωγή νέων τακτικών ή στρατηγικών στοιχείων ;
- Πώς θα πρέπει να οργανώνεται η ανάπτυξη μιας Ζώνης (η ερώτηση αυτή είναι εντελώς ανοικτή μέχρι και σήμερα) ;

Η επιτυχής απάντηση των παραπάνω ερωτημάτων, συνήθως οριοθετεί και σε μεγάλο βαθμό την επιτυχία ή την αποτυχία ενός εγχειρήματος ίδρυσης και λειτουργίας μιας Ε.Ο.Ζ. .

5. Η Ιστορία και τα είδη Ελεύθερων/Ειδικών Ζωνών

5.1. Η ιστορική εξέλιξη των Ε.Ο.Ζ.

Ιστορικά, οι Ε.Ο.Ζ. ξεκινούν την πορεία τους από τη μακρινή αρχαιότητα, όπου σε χώρες όπως η Φοινίκη, η Αίγυπτος και η Κίνα, οι Ε.Ο.Ζ. αποτελούσαν παράγοντα ανάπτυξης του εξωτερικού εμπορίου. Την εποχή εκείνη, οι παραπάνω Ζώνες υπήρχαν στη μορφή των ελεύθερων λιμένων.

Η Καρχηδόνα για παράδειγμα, αποτελούσε ήδη το 814 π.Χ. το πρώτο ελεύθερο λιμάνι. Οι Ελεύθερες Οικονομικές Ζώνες σε μια μορφή πιο κοντά στη σημερινή, ξεκινούν να διαμορφώνονται ήδη από τον 12ο αιώνα μ.Χ., ενώ οι πλέον δραστήριες ήταν αυτές του Γιβραλτάρ (1704), της Σιγκαπούρης (1819), του Χονγκ Κονγκ (1848) του Αμβούργου (1888) και της Κοπενχάγης (1891).

Στη σύγχρονη εποχή, η πρώτη «μοντέρνα Ε.Ο.Ζ.», θεωρείται ότι δημιουργήθηκε στην Ιρλανδία το 1959 και είναι η Shannon Free Zone, όπου ακόμη και σήμερα λειτουργούν στο πλαίσιο της, περισσότερες από 110 διεθνείς εταιρίες.

Συγκρίνοντας τη νεώτερη εξέλιξη των Ε.Ο.Ζ., παρατηρούμε ότι :

- το 1970 υπήρχαν Ε.Ο.Ζ. σε 30 χώρες, ενώ σήμερα υφίστανται σε περισσότερες από 125,
- λειτουργούσαν 80 projects Ζωνών, ενώ σήμερα υπάρχουν πάνω από 5.000 αντίστοιχα projects,
- δεν υπήρχε καμία ιδιωτική Ζώνη, ενώ σήμερα οι ιδιωτικές Ε.Ο.Ζ. είναι πάνω από 1.300,
- οι συνολικές εξαγωγές μέσω των Ζωνών έφθαναν τα 6 δις δολλάρια, τη στιγμή που σήμερα οι συνολικές εξαγωγές ξεπερνούν τα 700 δις δολλαρίων,
- ενώ απασχολούνταν σχεδόν 1 εκατομμύριο εργαζόμενοι σε σχέση με τα περισσότερα από 52 εκατομμύρια που απασχολούνται σήμερα.

5.2. Τα είδη των Ε.Ο.Ζ.

Μέσα από την ιστορική τους εξέλιξη, διαμορφώθηκαν συγκεκριμένα ήδη Ελεύθερων/Επιχειρηματικών Οικονομικών Ζωνών, τα οποία διαμορφώνουν έξι κύριες κατηγορίες :

5.2.1. Free Trade Zones (F.T.Z.) / Ζώνες Ελεύθερου Εμπορίου

Οι συγκεκριμένες Ζώνες, αποτελούν αυστηρά οριοθετημένες περιοχές, στις οποίες υπάρχει καθεστώς duty free και στο πλαίσιο τους προσφέρονται αποθηκευτικές υπηρεσίες, υπηρεσίες εξυπηρέτησης διανομών, διαμετακομιστικές υπηρεσίες και τέλος διαδικασίες επανεξαγωγής.

5.2.2. Export Processing Zones (E.P.Z.) / Εξαγωγικές-Μεταποιητικές Ζώνες

Πρόκειται για Βιομηχανικές Ζώνες με κύριο προσανατολισμό τις εξαγωγές. Μια υποκατηγορία τους είναι οι Υβριδικές Ε.Ρ.Ζ., στο πλαίσιο των οποίων υφίσταται ένας τυπικός διαχωρισμός μεταξύ των βιομηχανιών με κύριο προσανατολισμό τις εξαγωγές και των υπολοίπων βιομηχανικών μονάδων.

5.2.3. Enterprise Zones (E.Z.) / Επιχειρηματικές Ζώνες

Οι Επιχειρηματικές Ζώνες, δημιουργούνται με σκοπό την αναζωογόνηση προβληματικών αστικών ή αγροτικών περιοχών, κυρίως με την υιοθέτηση φορολογικών κινήτρων και επιδοτήσεων.

5.2.4. Freeports (F.P.) / Ελεύθερες Ζώνες Λιμένων

Αποτελούν την παλαιότερη «εφαρμογή» Ε.Ο.Ζ., με συνέχεια στη σημερινή πραγματικότητα.

Στην πραγματικότητα συμπεριλαμβάνουν μια σημαντικά μεγαλύτερη περιοχή από το λιμένα. Συμπεριλαμβάνουν όλα τα είδη των δραστηριοτήτων, όπως τουριστικές και εμπορικές δραστηριότητες, κατοικήσιμες περιοχές, ευρείες παροχές κινήτρων και ωφελειών κ.ο.κ. .

Χαρακτηριστικά παραδείγματα Ελευθέρων Ζωνών Λιμένων, παρουσιάζονται στον παρακάτω πίνακα :

Ε.Ο.Ζ. Λιμένων	Μέγεθος (km ²)	Έτος ίδρυσης
<i>Χώρες-πόλεις</i>		
Singapore	693	1819
Gibraltar	6.5	1830
Hong Kong	1,042	1841
Macau	25	1887
<i>Νησιά</i>		
Labuan, Malaysia	92	1990
Batam, Indonesia	416	1978
<i>Πόλεις χωρών</i>		
Inquique, Chile	2.4	1975
Shenzhen, China	327	1980
Subic Bay, Philippines	300	1992
Kaliningrad, Russia	15,000	1995
Aqaba, Jordan	375	2000
Howard, Panama	1,500	2004

5.2.5. Single Factory E.P.Z. / Οικονομική Ζώνη Αυτόνομων Επιχειρηματικών Μονάδων – Α.Ε.Μ.Ο.Ζ.

Το συγκεκριμένο status απονέμεται σε επιχειρηματικές μονάδες, ανεξάρτητα από τον τόπο εγκατάστασής τους και πιο συγκεκριμένα ανεξάρτητα από το εάν βρίσκονται σε αυστηρά οριοθετημένη Ε.Ο.Ζ. .

Η λογική των Α.Ε.Μ.Ο.Ζ. μπορεί να αποδειχθεί εξαιρετικό εργαλείο για την ενίσχυση κλάδων της οικονομίας, οι οποίοι για συγκεκριμένους λόγους (παραγωγικούς, παραδοσιακούς κ.λπ.), έχουν αναπτυχθεί σε συγκεκριμένη γεωγραφική περιοχή.

5.2.6. Specialized zones (S.Z.) / Εξειδικευμένες Ζώνες

Κλασικότερα παραδείγματα Εξειδικευμένων Ζωνών αποτελούν τα επιστημονικά-τεχνολογικά πάρκα, τα πάρκα logistics, οι Ζώνες Πετροχημικών, οι Ζώνες οι οποίες αναπτύσσονται με κέντρο κάποιο αεροδρόμιο κ.ο.κ. .

6. Ειδικές Ζώνες στην Ελλάδα

Στην Ελλάδα «ελεύθερες Ζώνες» θεσμοθετήθηκαν, για πρώτη φορά, το 1931. Σήμερα στη χώρα μας υπάρχουν Ελεύθερες Ζώνες Λιμένων (Porto Franco, σύμφωνα με την ορολογία του Παγκόσμιου Οργανισμού Τελωνείων), στα λιμάνια του Πειραιά, της Θεσσαλονίκης, του Ηρακλείου και του Αστακού Αιτωλοακαρνανίας. Ουσιαστικά πρόκειται για περιοχές, μέσα στο πλαίσιο των παραπάνω λιμένων, με ειδικό τελωνειακό καθεστώς.

Από και πέρα, στο πρόσφατο πολυνομοσχέδιο του Υπουργείου Ανάπτυξης, Ανταγωνιστικότητας και Ναυτιλίας, με τίτλο : “Βελτίωση επιχειρηματικού περιβάλλοντος – νέος εταιρικός τύπος – σήματα προϊόντων και υπηρεσιών – μεσίτες ακινήτων, ανάπτυξη θαλάσσιου τουρισμού και άλλες διατάξεις”, συμπεριλαμβάνονται ρυθμίσεις αναφορικά με τις Ελεύθερες Ζώνες και πιο συγκεκριμένα προβλέπεται ότι :

α) Δημιουργούνται με απόφαση του υπουργού Οικονομικών Ελεύθερες Ζώνες και αποθήκες για εμπορεύματα που κατά κύριο λόγο εξάγονται. Αυτά εξαιρούνται από φόρους και δασμούς, ενώ θα επιτρέπονται και μεταποιητικές δραστηριότητες σε αυτές.

β) Οι χώροι και οι προϋποθέσεις για την ίδρυση και λειτουργία Ελεύθερων Ζωνών, θα καθοριστούν με απόφαση του υπουργού Οικονομικών.

Επίσης, ορίζεται ότι σε κάθε περίπτωση αίτησης σύστασης ελεύθερης Ζώνης ή ελεύθερης αποθήκης, επισυνάπτεται ή υποβάλλεται ηλεκτρονικά μελέτη σκοπιμότητας από την οποία πρέπει να προκύπτουν τα ακόλουθα στοιχεία:

I. Η προσδοκώμενη συμβολή της ελεύθερης Ζώνης ή ελεύθερης αποθήκης στην αύξηση της εμπορευματικής διακίνησης εμπορευμάτων τρίτων χωρών σε συνδυασμό με τα γενικότερα οικονομικά οφέλη που αναμένονται από τη λειτουργία της.

II. Ο προβλεπόμενος ή και υπάρχων όγκος διακίνησης μη κοινοτικών εμπορευμάτων μέσω της προτεινόμενης ελεύθερης Ζώνης ή ελεύθερης αποθήκης.

III. Τα παρεχόμενα για τη σωστή διοίκηση και εκμετάλλευση της ελεύθερης Ζώνης εχέγγυα όπως και εκείνα για τη σωστή διαχείριση των εμπορευμάτων.

Τέλος, επίσης πρόσφατα, ανακοινώθηκε ότι διεξάγονται συνομιλίες το τελευταίο διάστημα μεταξύ της Γενικής Γραμματείας Στρατηγικών Επενδύσεων του υπουργείου Ανάπτυξης και της Ευρωπαϊκής Επιτροπής για το ζήτημα της δημιουργίας Ελεύθερων Οικονομικών Ζωνών στη χώρα μας.

Αναφορικά με το θέμα, ο υφυπουργός Ανάπτυξης, κ. Θ. Μωραΐτης, σε σχετική επίκαιρη ερώτηση του βουλευτή Καβάλας, κ. Δημ. Παπουτσή, απάντησε ότι η κυβέρνηση επιβεβαιώνει ότι το θέμα των Ε.Ο.Ζ. βρίσκεται σε «ένα πρώιμο στάδιο διαβούλευσης» με τους κοινοτικούς μηχανισμούς.

Κλείνοντας, θεωρείται αυτονόητο, ότι χρειάζεται ειδική αποκλειστική νομοθετική ρύθμιση για τη δημιουργία Ε.Ο.Ζ., ανάλογα και με το αποτέλεσμα των διαπραγματεύσεων σε επίπεδο Ε.Ε. .

7. Ευρωπαϊκή Νομοθεσία και Ελεύθερες Ζώνες

Οι Ελεύθερες Ζώνες αποτελούν πρώτιστα, χώρους με ιδιαίτερο τελωνειακό ενδιαφέρον και μάλιστα μέσα σε μια τελωνειακή ένωση χωρίς σύνορα (Ε.Ε.), όπου μια από τις βασικές προϋποθέσεις είναι, το ότι το σύνολο των τελωνειακών σχέσεων των κρατών μελών με το εξωτερικό, ρυθμίζεται από κοινού.

Πράγματι, η κοινή τελωνειακή νομοθεσία εφαρμόζεται στις δικαιοδοσίες των κρατών μελών σαν εσωτερικό δίκαιο.

Για τον σκοπό αυτό, ο κοινοτικός τελωνειακός κώδικας (Κ.Τ.Κ.) συγκεντρώνει και οργανώνει το σύνολο των διατάξεων τελωνειακού δικαίου, που διέπουν τις συναλλαγές της Ευρωπαϊκής Κοινότητας/Ένωσης με τις τρίτες χώρες, λαμβάνοντας υπόψη τις συμβατικές δεσμεύσεις στο πλαίσιο του Παγκόσμιου Οργανισμού Εμπορίου (ΠΟΕ). Με την εκσυγχρονισμένη έκδοση του 2008, ο Κ.Τ.Κ. εφαρμόζει την πρωτοβουλία για ηλεκτρονική διοίκηση στο πεδίο των τελωνείων, υλοποιεί τη δέσμευση για «καλύτερη διοίκηση» συνενώνοντας πολλούς και διάφορους κανονισμούς και διευκολύνει την ανταγωνιστικότητα των επιχειρήσεων που δρουν μέσα και με την Ευρωπαϊκή Ένωση.

Η αρχική εμπλοκή των Ε.Ο.Ζ., ξεκινά από το τελωνειακό καθεστώς της ενεργητικής τελειοποίησης, το οποίο επιτρέπει τη θέση σε ελεύθερη χρήση των προϊόντων τρίτων χωρών, τα οποία μεταποιούνται σε ένα κράτος μέλος και επανεξάγονται σε τρίτη χώρα. Το καθεστώς αυτό, απαιτεί την ορθή εφαρμογή του απ' όλα τα κράτη μέλη, ιδίως όταν η ενεργητική τελειοποίηση αφορά τη μεταποίηση γεωργικών προϊόντων και όταν αντισταθμιστικά προϊόντα τίθενται σε ελεύθερη χρήση σε ένα κράτος μέλος, διαφορετικό από εκείνο στο οποίο έγινε η μεταποίηση.

Οι βασικές νομικές διατάξεις σε επίπεδο Ε.Ε., στις οποίες στηρίζεται ο θεσμός των ελευθέρων Ζωνών περιλαμβάνονται :

- στα άρθρα 166 - 181 του βασικού Καν.(Ε.Ο.Κ.) 2913/92 «Περί θεσπίσεως του Κοινοτικού Τελωνειακού Κώδικα»·
- στα άρθρα 799 - 814 των διατάξεων εφαρμογής Καν. (Ε.Ο.Κ.) 2454/93·

Εκτός από τις παραπάνω διατάξεις, λαμβάνονται υπόψη και οι λοιπές διατάξεις της κοινοτικής και εθνικής νομοθεσίας, οι οποίες ρυθμίζουν θέματα σε σχέση με το θεσμό των ελευθέρων Ζωνών.

Έτσι λοιπόν, σύμφωνα με την κοινοτική νομοθεσία, οι Ελεύθερες Ζώνες αποτελούν τμήματα του τελωνειακού εδάφους της Κοινότητας ή χώρους που βρίσκονται στο έδαφος αυτό, χωρισμένα από το υπόλοιπο τελωνειακό έδαφος, όπου:

- τα μη κοινοτικά εμπορεύματα θεωρούνται, ως προς την εφαρμογή εισαγωγικών δασμών και μέτρων εμπορικής πολιτικής στον τομέα των εισαγωγών, ως μη ευρισκόμενα στο τελωνειακό έδαφος της Κοινότητας, εφόσον δεν έχουν τεθεί σε ελεύθερη κυκλοφορία ούτε υπό άλλο τελωνειακό καθεστώς ούτε χρησιμοποιούνται ή καταναλίσκονται υπό όρους διαφορετικούς από αυτούς που προβλέπουν οι τελωνειακές ρυθμίσεις·

- τα κοινοτικά εμπορεύματα για τα οποία αυτό προβλέπεται από ειδική κοινοτική ρύθμιση απολαμβάνουν, λόγω της τοποθέτησής τους σε ελεύθερη Ζώνη, μέτρων που συνδέονται, κατά κανόνα, με την εξαγωγή των εμπορευμάτων.

Με βάση το παραπάνω πλαίσιο, αναγνωρίζονται δύο βασικοί τύποι Ελευθέρων Ζωνών :

- Ελεύθερη Ζώνη “Ελέγχου Τύπου Ι”, στην οποία ο έλεγχος βασίζεται κυρίως στην ύπαρξη περιφραξης·
- Ελεύθερη Ζώνη “Ελέγχου Τύπου ΙΙ”, στην οποία ο έλεγχος βασίζεται κυρίως στις διατυπώσεις, οι οποίες διεκπεραιώνονται σύμφωνα με τις απαιτήσεις της διαδικασίας του καθεστώτος τελωνειακής αποταμίευσης.

Στο σημείο αυτό, θα πρέπει να τονιστεί και η **ουσιώδης διαφορά** μεταξύ της **Ελεύθερης Ζώνης**, η οποία όπως είδαμε παραπάνω, αντιμετωπίζεται στο πλαίσιο της τελωνειακής προσέγγισης και της **Ειδικής Οικονομικής Ζώνης**, η οποία ουσιαστικά αποτελεί εργαλείο οικονομικής, αναπτυξιακής και εξαγωγικής πολιτικής, καθώς και πολιτικής προσέλκυσης διεθνών άμεσων ξένων επενδύσεων.

Υπό την έννοια αυτή, η κάθε προσπάθεια δημιουργίας Ειδικής Οικονομικής Ζώνης, **αντίκειται επί της Αρχής με τη βασική νομοθεσία της Ε.Ε.** και πιο συγκεκριμένα με τη Συνθήκη της Ευρωπαϊκής Οικονομικής Κοινότητας (Ε.Ο.Κ.) της 25.03.1957, όπως τροποποιήθηκε με τη Συνθήκη της Λισσαβόνας της 13.12.07.

Η ασυμβατότητα αυτή οφείλεται, στο σκοπό της δημιουργίας και της εξασφάλισης της ομαλής λειτουργίας της εσωτερικής αγοράς (Άρθρο 60 Ε.Ο.Κ.) καθώς και στο δικαίωμα ελεύθερης διακίνησης αγαθών μέσα στο πλαίσιο μιας τελωνειακής ένωσης (Άρθρο 28 Ε.Ο.Κ.) .

8. Το Βασικό Πολιτικό Πλαίσιο για τις Ειδικές Οικονομικές Ζώνες (S.E.Z./E.O.Z.) στην Ελλάδα

Στο προηγούμενο υποκεφάλαιο, υπογραμμίστηκε η ασυμβατότητα της φιλοσοφίας δημιουργίας Ε.Ο.Ζ. με την κοινοτική νομοθεσία, και πιο συγκεκριμένα, σε σχέση με τα άρθρα 60 και 28 της Ε.Ο.Κ. .

Παρά ταύτα, **το άρθρο 28 Ε.Ο.Κ. επιτρέπει αποκλίσεις** από τους όρους ρύθμισης λειτουργίας της εσωτερικής αγοράς, με την προϋπόθεση, ότι αυτές είναι :

- α) συγκεκριμένης χρονικής διάρκειας, άρα, κατ' επέκταση, προσωρινής φύσεως και
- β) προκαλούν την ελάχιστη δυνατή διατάραξη στη λειτουργία της Ε.Ε. .

Καταλήγουμε λοιπόν στο συμπέρασμα, ότι απαιτείται ένα Βασικό Πολιτικό Πλαίσιο που θα επιτρέψει τη σύσταση Ειδικών Οικονομικών Ζωνών στη χώρα μας, το οποίο στην πραγματικότητα επιφυλάσσεται στην αρμοδιότητα του Ευρωπαϊκού νομοθέτη.

Στην περίπτωση της χώρας μας, το Βασικό Πολιτικό Πλαίσιο δείχνει να εξασφαλίζεται σε μεγάλο βαθμό και σύμφωνα με τις δηλώσεις ευρωπαίων αξιωματούχων, όπως ο γερμανός υφυπουργός Οικονομίας, κ. Στέφαν Κάπφερερ και ο Ευρωπαίος Επίτροπος Οικονομικών κ. Όλι Ρεν .

Αναλυτικότερα :

8.1. Συνέντευξη Στέφαν Κάπφερερ

Σε συνέντευξή του στην Αθήνα στις 25.8.2011, ο γερμανός υφυπουργός Οικονομίας, κ. Στέφαν Κάπφερερ, απαντώντας σε ερώτηση δημοσιογράφου για την πρόταση δημιουργίας «Ειδικών Οικονομικών Ζωνών στην Ελλάδα», δήλωσε:

- α) «Μέσω αυτών των οικονομικών Ζωνών υπάρχει η πρόθεση να δημιουργήσουμε ένα φιλικό περιβάλλον με ευνοϊκές συνθήκες για τις επενδύσεις, έτσι ώστε οι επιχειρήσεις να μπορούν ευκολότερα να επεκτείνουν τις δραστηριότητές τους. Επ' αυτού εξετάζονται διάφορα σενάρια. Είτε η λήψη αποφάσεων να είναι από την ελληνική κυβέρνηση, είτε να πρέπει να ληφθούν αποφάσεις και από την Επιτροπή».
- β) «Επίσης μια ενδιαφέρουσα πρόταση, είναι να συζητηθούν με την Επιτροπή άλλες δυνατότητες στήριξης των επιχειρήσεων, για το αν θα μπορούσαν να οριστούν ειδικοί κανόνες ως κίνητρα για ορισμένες περιοχές στην Ελλάδα και γενικά περιοχές που πλήττονται σήμερα από την κρίση.

Αυτή η πρόταση θα πρέπει φυσικά να συζητηθεί από κοινού με την ελληνική κυβέρνηση εδώ στην Αθήνα και την Επιτροπή στις Βρυξέλλες, αλλά πιστεύουμε ότι η εμπειρία δείχνει, ότι τέτοιου είδους κίνητρα μπορούν να επιφέρουν πρόσθετες επενδύσεις από τις επιχειρήσεις».

8.2. Ερώτηση στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο σχετικά με τις Ε.Ο.Ζ.

Ερωτάται η Επιτροπή:

- Συζητείται στην Επιτροπή πρόταση για δημιουργία ειδικών οικονομικών Ζωνών ή η αλλαγή του επενδυτικού νόμου στην Ελλάδα και ο ορισμός ειδικών κανόνων ως κίνητρα για ορισμένες περιοχές;
- Ποια είναι τα ειδικά κίνητρα για τα οποία γίνεται λόγος; Είναι φορολογικά, εργασιακά, τι είναι; Απαιτούν παρέκκλιση από τους κοινοτικούς κανόνες;

Απάντηση του κ. Rehn εξ ονόματος της Επιτροπής

28 Οκτωβρίου 2011 E-008429/2011

«Οι ειδικές οικονομικές Ζώνες (Ε.Ο.Ζ.) συχνά δημιουργούνται ως μέσο για την ενίσχυση της ανταγωνιστικότητας και την αύξηση των άμεσων ξένων επενδύσεων, ενώ μπορούν επίσης να συμβάλλουν στη δημιουργία θέσεων απασχόλησης.

Στο πλαίσιο της καθιέρωσης Ε.Ο.Ζ., η κυβέρνηση μπορεί να προβλέψει απαλλαγές από τους εισαγωγικούς και τους εξαγωγικούς δασμούς, να απλοποιήσει τους τελωνειακούς και διοικητικούς ελέγχους και τις διαδικασίες, να ακολουθήσει φιλελεύθερη συναλλαγματική πολιτική και να παρέχει φορολογικά κίνητρα.

Αυτά είναι τα κίνητρα που προσφέρει μια κυβέρνηση για την προσέλκυση νέων επενδυτών.

Στη συνέχεια είναι δυνατό να δημιουργηθούν διάφορα είδη ειδικών οικονομικών Ζωνών, π.χ. Ζώνες ελεύθερου εμπορίου, Ζώνες μεταποίησης προς εξαγωγή, βιομηχανικές Ζώνες, ελεύθεροι λιμένες, κ.λπ..

Η δημιουργία επιτυχημένων ειδικών οικονομικών Ζωνών στηρίζεται όχι μόνο στην ισχυρή πολιτική δέσμευση, αλλά και στην εμπορική λογική των έργων αυτών, σε μια ανταγωνιστική εθνική οικονομία και σε ένα εθνικό επενδυτικό περιβάλλον, στην ύπαρξη διοίκησης με επαρκείς πόρους και ικανότητα ανάπτυξης, προώθησης και ρύθμισης ενός τέτοιου προγράμματος, καθώς και στη συνεργασία του ιδιωτικού τομέα.

Η ιδέα της δημιουργίας ειδικών οικονομικών Ζωνών στην Ελλάδα δεν έχει ακόμη εξεταστεί από την Επιτροπή. Αν και πρόκειται για ενδιαφέρουσα ιδέα που θα μπορούσε να τονώσει την ανάπτυξη και την ανταγωνιστικότητα, τουλάχιστον σε συγκεκριμένους τομείς, πρέπει να εξεταστεί με ιδιαίτερη σοβαρότητα, λαμβάνοντας υπόψη τις θεμελιώδεις αρχές και πολιτικές της Ε.Ε., όπως οι κανόνες για τις κρατικές ενισχύσεις και τον ανταγωνισμό, η φορολογική νομοθεσία και ειδικότερα ο κώδικας δεοντολογίας για τη φορολόγηση των επιχειρήσεων, καθώς και το εργατικό δίκαιο.

Επί του παρόντος, η Ελλάδα σημειώνει πρόοδο όσον αφορά τη βελτίωση του επιχειρηματικού της περιβάλλοντος, μεταξύ άλλων με τη δημιουργία ειδικών βιομηχανικών Ζωνών.

Απ' όσο γνωρίζουμε, η κυβέρνηση δεν έχει ακόμη συγκεκριμένα σχέδια για τη δημιουργία ειδικών οικονομικών Ζωνών, με την έννοια που αναφέρθηκε πιο πάνω.

Πιστεύουμε ότι είναι μια καλή ιδέα να εξετάσουν οι ελληνικές αρχές το ενδεχόμενο ανάληψης πρωτοβουλιών του είδους αυτού.

Αν το αποφασίσει η κυβέρνηση, η Επιτροπή είναι πρόθυμη να συζητήσει με τις ελληνικές αρχές τη δυνατότητα υλοποίησης των ιδεών αυτών.»

9. Το προτεινόμενο μοντέλο για την Ε.Ο.Ζ. της Αν. Μακεδονίας & Θράκης

Το προτεινόμενο μοντέλο για την ανάπτυξη της Ειδικής Οικονομικής Ζώνης στην Ανατολική Μακεδονία και τη Θράκη, είναι μάλλον συνδιασμός των μοντέλων που χρησιμοποιούν κυρίως η Πολωνία και δευτερευόντως η Ν. Κορέα και φυσικά πέραν από την εξεταζόμενη περιοχή, το ίδιο μοντέλο προτείνεται να ισχύσει σε όλες τις περιοχές της χώρας, με αντίστοιχες προοπτικές και φιλοδοξίες.

Η διαμόρφωση του μοντέλου και η εφαρμογή του στην Ελληνική Πραγματικότητα, λαμβάνει υπόψιν τοπικές (ύπαρξη αναξιοποίητων ΒΙ.ΠΕ.), χρονικές (υφιστάμενη κρίση χρέους) αλλά και περιφερειακές (αυξημένη ανεργία, συγκριτικά πλεονεκτήματα σε συγκεκριμένα προϊόντα) ιδιαιτερότητες.

Αναλυτικότερα προτείνεται :

- A) Η δημιουργία μιας **Κεντρικής Αρχής Διαχείρισης της Ε.Ο.Ζ., υπό τη μορφή της Ανώνυμης Εταιρίας**, μέτοχος στην οποία θα είναι κατά 51% κρατικοί φορείς και κατά 49% ιδιωτικά νομικά ή ακόμη και φυσικά πρόσωπα.
- B) Η **δημιουργία «θεματικών» Ε.Ο.Ζ.** σε διάφορες περιοχές της Περιφέρειας, με στόχο την αξιοποίηση των συγκριτικών πλεονεκτημάτων αλλά και των ιδιαιτεροτήτων της κάθε περιοχής. Οι θεματικές-περιφερειακές αυτές Ε.Ο.Ζ., θα αξιοποιούν όλα τα μοντέλα των Ελεύθερων Οικονομικών Ζωνών (βλέπε υποκεφάλαιο 5.2.), έτσι ώστε να εξυπηρετούν τις ιδιαιτερότητες του κρίσιμου δυωνύμου «προϊόν-περιοχή».
- Γ) Θα πρέπει να υπάρξουν **Προϋποθέσεις Επιλεξιμότητας**, οι οποίες θα σχετίζονται με :
- i. το ύψος της επένδυσης που θα πραγματοποιήσει ο υποψήφιος εντός της Ε.Ο.Ζ. π.χ. minimum 300 χιλ. ευρώ τον πρώτο χρόνο και 3 εκατομμυρίων ευρώ σε ορίζοντα πενταετίας.
  - ii. Τον αριθμό των εργαζομένων που θα απασχολήσει η επένδυση, ο οποίος θα πρέπει να ξεπερνά τους 10 εργαζόμενους. Σε περίπτωση δε, μετεγκατάστασης υφιστάμενης μονάδας, θα πρέπει για να γίνει αυτή δεκτή, να απασχολήσει τον ίδιο αριθμό εργαζομένων που απασχολούσε εκτός Ε.Ο.Ζ. (π.χ. X εργαζόμενοι) συν τον κατώτατο αριθμό εργαζομένων που προβλέπει ή ένταξη στη Ζώνη. Δηλαδή X+10.
Ακριβώς επειδή από την φύση τους οι Ε.Ο.Ζ. ευνοούν τις επιχειρήσεις με εξαγωγικό προσανατολισμό (την ραχοκοκαλιά της οικονομίας), θα μπορούσε μια υφιστάμενη μονάδα να μεταφέρει μόνο το κομμάτι της παραγωγής που απευθύνεται σε ξένες αγορές, και όχι όλη την μονάδα παραγωγής της (κατά συνέπεια, να προχωρήσει στη δημιουργία θυγατρικής μέσα στην ζώνη).
  - iii. Τη μεταφορά τεχνολογίας, παράμετρος η οποία θα κρίνεται από την Α.Ε. της Διαχείρισης.

Σε μια πιο «ευέλικτη» οργάνωση των Προϋποθέσεων Επιλεξιμότητας, θα μπορούσε να ισχύσει ένα αναλογικό μοντέλο, το οποίο θα τις συνδέει με τα κίνητρα. Π.χ. η πλήρης φοροαπαλλαγή των μερισμάτων, να ισχύει μόνον για τις επενδύσεις που θα εξάγουν το 50% τουλάχιστον των προϊόντων που παράγουν μέσα στο πλαίσιο της Ε.Ο.Ζ. .

Δ) Η διάρκεια της Ε.Ο.Ζ. θα πρέπει να είναι minimum δεκαπενταετής, ενώ προτείνεται να υπάρχει από την αρχή πρόβλεψη αξιοποίησης της οργάνωσης και των υποδομών της με τη λήξη της «θητείας» της, με πιθανότερη τη συνέχιση της λειτουργίας της ως real estate project και την **έξοδο-επιστροφή της κρατικής συμμετοχής**, μέσα από την εισαγωγή της Ανώνυμης Εταιρίας της Κεντρικής Διαχείρισης, στο Χρηματιστήριο Αθηνών.

Ε) Η **παροχή κινήτρων** προτείνεται να θεσμοθετηθεί σε δύο επίπεδα. Στο πρώτο επίπεδο τα κίνητρα θα αφορούν το σύνολο των θεματικών-περιφερειακών Ε.Ο.Ζ. και το δεύτερο επίπεδο θα αφορά επί μέρους κίνητρα ανάλογα με τις ειδικές ανάγκες που το ίδιο το αντικείμενο διαμορφώνει στο πλαίσιό τους.

Αναφορικά με το **πρώτο επίπεδο κινήτρων**, το οποίο θα είναι δύο κατηγοριών, προτείνεται να ισχύουν τα παρακάτω για τους επενδυτές που θα επιλέξουν να εντάξουν τις επιχειρήσεις τους σε κάποια από τις περιφερειακές Ε.Ο.Ζ. .

Α. Φορολογικά Κίνητρα	
Κατηγορία	Ύψος
Φορολογία εισοδήματος	0% τα πρώτα 10 χρόνια 50% της ισχύουσας, τα επόμενα 5 χρόνια
Φορολογία μερισμάτων	0%
Ασφαλιστικές εισφορές	Μειωμένες κατά 5%
Φόροι αγοράς ακινήτων	0%
Φ.Π.Α. α' υλών και υπηρεσιών	0%
Δασμός προϊόντων προς την εσωτερική αγορά	3% επί της συνολικής αξίας, 1,5% εάν το 100% των υλών είναι Ελληνικές

Τα βασικότερα σχόλια επί των Φορολογικών Κινήτρων είναι τα εξής :

- i. Πραγματικά, το προτεινόμενο πλαίσιο θεωρείται εξαιρετικά εκτεταμένο, βασικός στόχος όμως είναι, το να καλύψει την ανυπαρξία άμεσα οικονομικών κινήτρων (επιδότησεων) .
- ii. Η εφαρμογή δασμού επί των προϊόντων που θα εισάγονται στην ελληνική αγορά, αποσκοπεί, αφενός στο να εξουδετερώσει τα πλεονεκτήματα που θα έχουν οι εντεταγμένες στις Ε.Ο.Ζ. Ζώνες σε σχέση με όσες

λειτουργούν εκτός αυτών και αφετέρου στο να δώσει ένα σαφή εξαγωγικό προσανατολισμό στις μονάδες που θα ενταχθούν.

- iii. Θα μπορούσε να υπάρξει παραμετροποίηση των φορολογικών κινήτρων, συνδεδεμένη με την εξαγωγική επίδοση των συγκεκριμένων επενδύσεων.

Αναφορικά με τα Διοικητικά Κίνητρα, θα πρέπει να σημειωθεί, όπως σχολιάσαμε και σε άλλο σημείο της Τεχνικής Έκθεσης, ότι αποτελούν από μόνα τους σε πολλές περιπτώσεις, τη γεννεσιουργό αιτία για την πραγμάτωση μιας ξένης επένδυσης και για το λόγο αυτό, κρίνονται ως σημαντικότερα ακόμη και σε σύγκριση με τα Φορολογικά Κίνητρα.

Στην περίπτωση της Ε.Ο.Ζ. Αν. Μακεδονίας και Θράκης, προτείνεται να ισχύει το παρακάτω πακέτο Διοικητικών Κινήτρων :

Β. Διοικητικά Κίνητρα	
Είδος	Περιγραφή
Αδειοδοτήσεις	Απευθείας από την Α.Ε. της Διαχείρισης
Διαχείριση εγγράφων	Ψηφιακά
Δικαστικές εκκρεμότητες	Διευθέτηση από ειδική δικαστική υπηρεσία εντός ΧΧ ημερών (δεσμευτικά προκαθορισμένο)
Τήρηση βιβλίων	Σε νόμισμα επιλογής του επενδυτή

Επί των Διοικητικών Κινήτρων, τα κρισιμότερα σημεία, τα οποία αποτελούν ίσως και το κλειδί της επιτυχίας της προσπάθειας για την Ε.Ο.Ζ. είναι δύο :

- i. Η ολοκλήρωση όλων των απαιτούμενων αδειοδοτήσεων από τη Α.Ε. που θα διαχειρίζεται την Ε.Ο.Ζ. και
- ii. Η παροχή δυνατότητας τήρησης των οικονομικών καταστάσεων σε νόμισμα της επιλογής του επενδυτή, δυνατότητα η οποία εξουδετερώνει σε μεγάλο βαθμό το country risk, ειδικότερα το ρίσκο που συνδέεται με το εθνικό νόμισμα και με τον τρόπο αυτό απαντά στις αιτιάσεις διαφόρων ξένων, ότι δεν αισθάνονται «νομισματικά ασφαλείς» προκειμένου να προχωρήσουν σε μια επένδυση στη χώρα μας.

Από κει και πέρα, η **διωνυμική προσέγγιση «προϊόν-περιοχή»**, σε μια αρχική προσέγγιση, μας **δίνει συνολικά 12 περιφερειακές Ε.Ο.Ζ.**, οι οποίες αναλυτικά παρουσιάζονται παρακάτω :

9.1. Περιφερειακή Ε.Ο.Ζ. Αγροτικών Προϊόντων Ορεστιάδας

Στο πλαίσιο της συγκεκριμένης Ζώνης θα δραστηριοποιούνται εταιρίες μεταποίησης και συσκευασίας αγροτικών προϊόντων, καθαρά όμως με εξαγωγικό προσανατολισμό (προϊόντα τύπου σπαράγγι και σκόρδο που βρίσκονται μόνο στον Έβρο).

Προτείνεται επίσης στη Ζώνη, να εδρεύει και να λειτουργεί να Περιφερειακό Χρηματιστήριο Αγροτικών Προϊόντων, στο οποίο θα διαπραγματεύονται αποθετήριοι τίτλοι αγροτικών προϊόντων, όχι μόνο από το σύνολο της Περιφέρειας Ανατολικής Μακεδονίας και Θράκης, αλλά και από τις γειτονικές χώρες (π.χ. ροδόνηρο και ροδέλαιο από τη Βουλγαρία).

Το *δεύτερο επίπεδο κινήτρων*, προτείνεται να συμπεριλαμβάνει :

2ο επίπεδο κινήτρων : Περιφερειακή Ε.Ο.Ζ. Ορεστιάδας	
Είδος	Περιγραφή
Πιστοποιήσεις	Πιστοποίηση εφαρμογής Κανόνων Ορθής Βιομηχανικής και Υγιεινής Πρακτικής ή πλήρως ανεπτυγμένο σύστημα HACCP, ή Πιστοποίηση βιολογικών προϊόντων, δωρεάν από την Α.Ε. της Διαχείρισης
Marketing	Παροχή τεχνικής βοήθειας εκπόνησης εννιαίας στρατηγικής marketing
Εκθετήριο	Λειτουργία μόνιμου Εκθετηρίου Προϊόντων

Τέλος το μοντέλο ανάπτυξης της Περιφερειακής Ε.Ο.Ζ. Αγροτικών Προϊόντων Ορεστιάδας, προτείνεται να είναι το Export Processing Zones (E.P.Z.) (βλέπε σχετικό 5.2.2.).

9.2. Περιφερειακή Ε.Ο.Ζ. Μεταξιού Σουφλίου

Στη συγκεκριμένη περιοχή, σκοπός θα είναι η αναζωογόνηση της τοπικής οικονομίας με τη δημιουργία μιας εξειδικευμένης Περιφερειακής Ε.Ο.Ζ. Μεταξιού, για τις εταιρίες που αποκλειστικά θα ασχολούνται με την επεξεργασία, την «τυποποίηση» και την εξαγωγή του μεταξιού και των προϊόντων αυτού.

Σήμερα στο Σουφλί, παράγονται μικρές ποσότητες μεταξιού, ιδιαίτερα ποιοτικές και με εξαγωγικό κυρίως προσανατολισμό.

Η δημιουργία της Ε.Ο.Ζ. θα φέρει εξειδικευμένες επενδύσεις στην περιοχή, αναμένεται να αυξήσει ακόμη περισσότερο τη ζήτηση της ά ύλης, κατά συνέπεια θα τονώσει την τοπική οικονομία σε έναν κλάδο παραδοσιακό και με εξειδικευμένη τοπική τεχνογνωσία .

Το **δεύτερο επίπεδο κινήτρων**, της Ζώνης, προτείνεται να συμπεριλαμβάνει :

2ο επίπεδο κινήτρων : Περιφερειακή Ε.Ο.Ζ. Σουφλίου	
Είδος	Περιγραφή
Marketing	Παροχή τεχνικής βοήθειας εκπόνησης εννιαίας στρατηγικής marketing
Εκθετήριο	Λειτουργία μόνιμου Εκθετηρίου Προϊόντων

Λόγω μεγέθους, προτείνεται το μοντέλο ανάπτυξης της Περιφερειακής Ε.Ο.Ζ. Μεταξιού Σουφλίου, να είναι το Single Factory E.P.Z. / Οικονομική Ζώνη Αυτόνομων Επιχειρηματικών Μονάδων – Α.Ε.Μ.Ο.Ζ. (βλέπε σχετικό 5.2.5.) .

9.3. Περιφερειακή Ε.Ο.Ζ. Υπηρεσιών Αλεξανδρούπολης

Προτείνεται η δημιουργία Περιφερειακής Ε.Ο.Ζ. Υπηρεσιών στην Αλεξανδρούπολη, με στόχο την προσέλκυση διεθνών τραπεζών, ασφαλιστικών και επενδυτικών εταιριών. Το θεσμικό πλαίσιο θα μπορούσε να προσομοιάζει με αυτό του Λουξεμβούργου από πλευράς κανόνων ίδρυσης, έτσι ώστε να σταματήσει η ροή επενδυτικών εταιριών τύπου Ο.Σ.Ε.Κ.Α. (Οργανισμοί Συλλογικών Επενδύσεων σε Κινητές Αξίες) ελληνικών κεφαλαίων, να καταλήγει στη συγκεκριμένη χώρα.

Η προσομοίωση του καθεστώτος της Ε.Ο.Ζ. Υπηρεσιών Αλεξανδρούπολης με αυτό του Λουξεμβούργου, θα είχε θετικές επιπτώσεις και στη δημιουργία εταιριών συμμετοχών. Σημειώνεται, ότι η συγκεκριμένη χώρα φιλοξενεί τις περισσότερες σε όλο τον κόσμο εταιρίες συμμετοχών (holding companies), οι οποίες φορολογούνται με 0,2% επί των κερδών. Οι εταιρίες αυτές δεν ασκούν καμία δραστηριότητα μέσα στα όρια του Λουξεμβούργου, απλώς αποτελούν θεματοφύλακες συμμετοχών που έχουν οι βασικοί τους μέτοχοι ανά τον κόσμο.

Η συγκεκριμένη Ε.Ο.Ζ. θα μπορούσε να οριστεί, ότι αφορά μόνον υφιστάμενες ξένες εταιρίες καθώς και νεοιδρυόμενες (απαγόρευση μετεγκατάστασης ελληνικών εταιριών).

Στη συγκεκριμένη Ε.Ο.Ζ. δε θα υπάρχει δεύτερο επίπεδο κινήτρων, καθώς τα όσα συμπεριλαμβάνονται στο αρχικό επίπεδο, θεωρούνται αρκετά προκειμένου να προκαλέσουν το ενδιαφέρον των διεθνών εταιριών του κλάδου.

Κλείνοντας, θα πρέπει να σημειώσουμε ότι, μια τέτοια κίνηση θα προσέλκυε στην πόλη της Αλεξανδρούπολης στελεχειακό δυναμικό υψηλού επιπέδου, με όλα τα θετικά που μια τέτοια πραγματικότητα μπορεί να επιφέρει σε μια ακριτική πόλη του μεγέθους της.

9.4. Περιφερειακή Ε.Ο.Ζ. Βιομηχανίας & Τεχνολογίας Άβαντα (ΒΙ.ΠΕ.)

Στην παρούσα ΒΙ.ΠΕ. Άβαντα, προτείνεται να λειτουργήσει μια Περιφερειακή Ε.Ο.Ζ. Βιομηχανίας και Τεχνολογίας, με στόχο αφενός την αξιοποίηση της υφιστάμενης ΒΙ.ΠΕ. και αφετέρου τη δραστική μείωση της ανεργίας στην πόλη της Αλεξανδρούπολης.

Το *δεύτερο επίπεδο κινήτρων*, της Ζώνης, προτείνεται να συμπεριλαμβάνει :

2ο επίπεδο κινήτρων : Περιφερειακή Ε.Ο.Ζ. Άβαντα	
Είδος	Περιγραφή
Εξοπλισμός	Δυνατότητα επένδυσης σε μεταχειρισμένο εξοπλισμό χωρίς Φ.Π.Α.
Stock	Δυνατότητα τήρησης stock α' υλών χωρίς δασμούς για απεριόριστο χρόνο
Φ.Π.Α. υπηρεσιών Δ.Ε.Κ.Ο.	0%
Κρατική Εγγύηση	Για δανεισμό προκειμένου να χρηματοδοτηθούν έργα ανανεώσιμων πηγών ενέργειας στο πλαίσιο των εταιρικών εγκαταστάσεων

Τέλος το μοντέλο ανάπτυξης της Περιφερειακής Ε.Ο.Ζ. Βιομηχανίας & Τεχνολογίας, προτείνεται να είναι το Export Processing Zones (E.P.Z.) (βλέπε σχετικό 5.2.2.) .

9.5. Περιφερειακή Ε.Ο.Ζ. Βιομηχανίας & Τεχνολογίας Κομοτηνής (ΒΙ.ΠΕ.)

Αντίστοιχα με την 9.3., προτείνεται η δημιουργία αντίστοιχων προδιαγραφών, κινήτρων και στόχων Περιφερειακή Ε.Ο.Ζ. στη ΒΙ.ΠΕ. της Κομοτηνής, με απώτερο σκοπό τη μείωση της ανεργίας στην περιοχή της Ροδόπης.

Κατ' αναλογία και σε αυτή την περίπτωση, προτείνεται η υιοθέτηση του μοντέλου Export Processing Zones (E.P.Z.) .

9.6. Περιφερειακή Ε.Ο.Ζ. Βιομηχανίας & Τεχνολογίας Ξάνθης (ΒΙ.ΠΕ.)

Η 6^η προτεινόμενη Περιφερειακή Ε.Ο.Ζ., οριοθετείται στη ΒΙ.ΠΕ. της Ξάνθης, με όλα τα αντίστοιχα χαρακτηριστικά των προηγούμενων δύο και φυσικά και εδώ με απώτερο σκοπό τη μείωση της ανεργίας στην περιοχή της Ξάνθης.

Αυτονόητα και στην συγκεκριμένη περίπτωση, προτείνεται η υιοθέτηση του μοντέλου Export Processing Zones (E.P.Z.) .

9.7. Περιφερειακή Ε.Ο.Ζ. Logistics λιμένα Αλεξανδρούπολης

Ο λιμένας της Αλεξανδρούπολης θεωρείται στρατηγικά σημαντικός για τη συνολική ανάπτυξη της Ε.Ο.Ζ. Αν. Μακεδονίας και Θράκης, κι αυτό γιατί σε παγκόσμια κλίμακα, μια από τις σημαντικότερες παραμέτρους επιτυχίας των Οικονομικών Ζωνών, αποτελεί η διασύνδεσή τους είτε οδικώς, είτε σιδηροδρομικά, με εμπορευματικούς λιμένες.

Από την άλλη πλευρά, σε πρόσφατη μελέτη που παρουσιάστηκε από ερευνητές του Κ.Ε.Π.Ε., υπό τον τίτλο «Benchmarking and explaining the efficiency of container ports in S.E. Europe», αποδεικνύεται ότι η περιορισμένη λειτουργική αποδοτικότητα των περισσότερων εμπορευματικών λιμένων στα Βαλκάνια, παραπέμπει στην ανάγκη επενδύσεων και ειδικότερα σε τεχνολογίες διακίνησης εμπορευματοκιβωτίων, με στόχο την επέκταση των δραστηριοτήτων τους και την αποτελεσματικότερη διαχείριση των πόρων τους.

Μια από τις ενέργειες που θεωρούνται ότι οδηγούν τις εξελίξεις προς τη συγκεκριμένη κατεύθυνση, είναι και η προτεινόμενη δημιουργία μιας Περιφερειακής Ε.Ο.Ζ. Logistics Λιμένος Αλεξανδρούπολης, γεγονός το οποίο θα αναβαθμίσει σε σημαντικό βαθμό τις γενικότερες εργασίες του Λιμένα.

Το **δεύτερο επίπεδο κινήτρων**, για την συγκεκριμένη Ζώνη, προτείνεται να συμπεριλαμβάνει :

2ο επίπεδο κινήτρων : Περιφερειακή Ε.Ο.Ζ. Λιμένα Αλεξανδρούπολης	
Είδος	Περιγραφή
Εξοπλισμός	Δυνατότητα διαμόρφωσης υφιστάμεων χώρων και αγορά εξοπλισμού χωρίς την επιβάρυνση του Φ.Π.Α.
Φ.Π.Α. υπηρεσιών Δ.Ε.Κ.Ο.	0%
Κρατική Εγγύηση	Για δανεισμό προκειμένου να χρηματοδοτηθούν έργα ανανεώσιμων πηγών ενέργειας στο πλαίσιο των εγκαταστάσεων

Το μοντέλο ανάπτυξης της Περιφερειακής Ε.Ο.Ζ. Logistics Λιμένος Αλεξανδρούπολης, προτείνεται να είναι αυτό των Specialized Zones (S.Z.) (βλέπε σχετικό 5.2.6.) .

Στο σημείο αυτό θα πρέπει να σημειωθεί, ότι ένας από τους δυνητικούς επενδυτές της συγκεκριμένης Ε.Ο.Ζ., θα είναι λογικά και το Περιφερειακό Χρηματιστήριο Αγροτικών Προϊόντων (Χ.Α.Π.), το οποίο -σύμφωνα με την παρούσα Έκθεση- έχει προταθεί να λειτουργεί στην Ε.Ο.Ζ. της Ορεστιάδας.

Ο λόγος της επένδυσης, συνδέεται με το γεγονός, ότι ένα περιφερειακό Χ.Α.Π. έχει σε κάθε περίπτωση αυξημένες ανάγκες αποθήκευσης γεωργικών προϊόντων, οι αποθετήριοι τίτλοι των οποίων αποτελούν και το βασικό αντικείμενο διαπραγμάτευσης στο ταμλό του.

9.8. Περιφερειακή Ε.Ο.Ζ. Logistics λιμένα Καβάλας

Αντίστοιχης φιλοσοφίας, οργάνωσης και στόχων, προτείνεται να αναπτυχθεί και στο λιμάνι της Καβάλας, έτσι ώστε η Περιφέρεια να μπορεί να εξυπηρετήσει τις αυξημένες ανάγκες διακίνησης εμπορευμάτων μέσω των θαλάσσιων οδών και μάλιστα από δύο διαφορετικά σημεία .

Τόσο το δεύτερο επίπεδο κινήτρων, όσο και το προτεινόμενο μοντέλο ανάπτυξης, είναι το ίδιο με αυτό της Αλεξανδρούπολης.

Απόδειξη του πιθανού εύρους της αναβάθμισης των εργασιών των δύο λιμανιών (Καβάλας και Αλεξανδρούπολης) από το συνολικό project, αποτελεί το ότι στη γειτονική Τουρκία, το λιμάνι μέσω του οποίου διακινείται το 1/3 των containers, είναι αυτό του Ambarli στην Ανατολική Θράκη.

9.9. Περιφερειακή Ε.Ο.Ζ. Μαρμάρου και Οινοποιίας Δράμας

Η περιοχή της Δράμας, μελετώμενη στο πλαίσιο του δυωνύμου «προϊόν-περιοχή», καταδεικνύει εξαιρετικά έντονα την επεξεργασία και εξαγωγή μαρμάρων καθώς και αυτήν της οινοποιίας.

Ως εκ τούτου προτείνεται η δημιουργία μιας Περιφερειακής Ε.Ο.Ζ. Μαρμάρου και Οινοποιίας Δράμας.

Η συγκεκριμένη Ε.Ο.Ζ. θα έχει αποκλειστικά εξαγωγικό προσανατολισμό, τα δε προϊόντα της για λόγους ισότητας στον εσωτερικό ανταγωνισμό, θα πρέπει να έχουν αυξημένο δασμό (μεγαλύτερο του 3 τοις εκατό).

Το **δεύτερο επίπεδο κινήτρων**, προτείνεται να συμπεριλαμβάνει :

2ο επίπεδο κινήτρων : Περιφερειακή Ε.Ο.Ζ. Δράμας	
Είδος	Περιγραφή
Πιστοποιήσεις	Πιστοποίηση εφαρμογής Κανόνων Ορθής Βιομηχανικής και Υγιεινής Πρακτικής, ή πλήρως ανεπτυγμένο σύστημα HACCP, ή Πιστοποίηση βιολογικών προϊόντων δωρεάν από την Α.Ε. της Διαχείρισης
Marketing	Παροχή τεχνικής βοήθειας εκπόνησης εννιαίας στρατηγικής marketing
Εκθετήριο	Λειτουργία μόνιμου Εκθετηρίου Προϊόντων

Τέλος, λόγω της κρισιμότητας που παρουσιάζει η θέση τους σε σχέση με τα παραγόμενα προϊόντα, προτείνεται ως μοντέλο ανάπτυξης της Περιφερειακής Ε.Ο.Ζ. Μαρμάρου και Οινοποιίας Δράμας, να χρησιμοποιηθεί το Single Factory E.P.Z. / Οικονομική Ζώνη Αυτόνομων Επιχειρηματικών Μονάδων – Α.Ε.Μ.Ο.Ζ. (βλέπε σχετικό 5.2.5.).

9.10. Τρεις Περιφερειακές Ε.Ο.Ζ. Τουρισμού και Αναψυχής

Ένας από τους βασικούς στόχους της δημιουργίας της Ε.Ο.Ζ., θα πρέπει να είναι και η τουριστική αναβάθμιση μιας περιοχής. Στη συγκεκριμένη περίπτωση (Αν. Μακεδονία & Θράκη) μάλιστα, κάτι τέτοιο είναι επιβεβλημένο, διότι η περιοχή μέχρι σήμερα απολαμβάνει, συγκριτικά με τις περιβαλλοντικές ομορφιές και την ιστορία της, πολύ μικρό τουριστικό μέρισμα.

Στο πλαίσιο αυτό, προτείνεται η δημιουργία **τριών Περιφερειακών Ειδικών Οικονομικών Ζωνών Τουρισμού & Αναψυχής**, οι οποίες θα πρέπει να σχεδιαστούν προσεκτικά, έτσι ώστε να μην αποτελέσουν πυρήνες αθέμιτου ανταγωνισμού ως προς τις υφιστάμενες τουριστικές μονάδες.

Αναλυτικότερα προτείνεται η δημιουργία :

- 9.10.1. Περιφερειακής Ε.Ο.Ζ. Τουρισμού και Αναψυχής Καβάλας & Θάσου
- 9.10.2. Περιφερειακής Ε.Ο.Ζ. Τουρισμού και Αναψυχής Πόρτο Λάγος και
- 9.10.3. Περιφερειακής Ε.Ο.Ζ. Τουρισμού και Αναψυχής Σαμοθράκης

Στις συγκεκριμένες Ε.Ο.Ζ., εκτός από το δεύτερο επίπεδο κινήτρων, θα πρέπει να υπάρχει, διαφοροποιημένα ίσως, ανά περιοχή και ένα αντίστοιχο επίπεδο Προϋποθέσεων Επιλεξιμότητας .

Οι Προϋποθέσεις Επιλεξιμότητας θα προκύψουν από την αφαιρετική εξέταση της υφιστάμενης τουριστικής πραγματικότητας της κάθε περιοχής, σε συνδιασμό με τις πραγματικές της δυνατότητες.

Εάν για παράδειγμα, κριθεί, ότι η Σαμοθράκη έχει ανάγκη από ξενοδοχεία 5*, ή ότι ο συνεδριακός της τουρισμός παρουσιάζει μεγάλα περιθώρια βελτίωσης, η επιλεξιμότητα των επενδύσεων που θα ενταχθούν στην Περιφερειακή Ε.Ο.Ζ. Τουρισμού & Αναψυχής Σαμοθράκης, θα πρέπει να δώσει κίνητρα **μόνον** σε αυτές, που βάση πλάνου θα λειτουργήσουν προς την κάλυψη των παραπάνω στόχων.

10. Ανώνυμη Εταιρία Κεντρικής Διαχείρισης Ε.Ο.Ζ.

Στο προηγούμενο κεφάλαιο (9ο), προτάθηκε η δημιουργία μιας **Κεντρικής Αρχής Διαχείρισης της Ε.Ο.Ζ., υπό τη μορφή της Ανώνυμης Εταιρίας**, μέτοχος στην οποία θα είναι κατά 51% κρατικοί φορείς και κατά 49% ιδιωτικά νομικά ή ακόμη και φυσικά πρόσωπα.

10.1. Μετοχική σύνθεση

Αναλύοντας κατ' αρχήν το θέμα της μετοχικής σύνθεσης, η συγκεκριμένη Ανώνυμη Εταιρία θα έχει ως μετόχους :

Α) Όλους όσους συνεισφέρουν ακίνητα (ΒΙ.ΠΕ., εγκαταστάσεις, αποθηκευτικούς χώρους, χώρους γραφείων κ.λπ.) προκειμένου να αναπτυχθεί το σύνολο των περιφερειακών Ε.Ο.Ζ. .

Τα συγκεκριμένα ακίνητα, θα εκτιμηθούν από ανεξάρτητο οίκο ορκωτών εκτιμητών και σε αντάλλαγμα, οι ιδιοκτήτες τους θα λάβουν μετοχές της Α.Ε. Διαχείρισης. Το σύνολο δε των παραπάνω μετοχών, το οποίο θα καταλήξει σε χέρια ιδιωτών (μη κρατικών φορέων), θα αποτελέσει και το 49% του συνολικού μετοχικού κεφαλαίου.

Β) Κρατικούς φορείς, οι οποίοι μέσω της παραπάνω διαδικασίας θα έχουν συνεισφέρει και αυτοί από την πλευρά τους σε ακίνητη περιουσία και τέλος

Γ) το Υπουργείο Ανάπτυξης, το οποίο θα συμπληρώσει το μετοχικό κεφάλαιο της Α.Ε. Διαχείρισης, με μετρητά, σε αντάλλαγμα ισόποσης αξίας μετοχών.

Σύμφωνα με το παραπάνω μοντέλο, το μετοχικό κεφάλαιο της Α.Ε. Διαχείρισης, θα παρουσιάζει την παρακάτω σύνθεση :

ΜΕΤΟΧΟΣ	ΕΙΣΦΟΡΑ ΣΤΟ ΜΕΤΟΧΙΚΟ ΚΕΦΑΛΑΙΟ	ΠΟΣΟΣΤΟ
ΙΔΙΩΤΕΣ	ΑΚΙΝΗΤΑ	49%
ΚΡΑΤΙΚΟΙ ΦΟΡΕΙΣ	ΑΚΙΝΗΤΑ	X%
ΥΠ. ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ	ΜΕΤΡΗΤΑ	[51%-X%]

10.2. Διοικητική Οργάνωση

Η Α.Ε. Διαχείρισης, θα πρέπει να έχει πλήρες οργανόγραμμα λειτουργίας, με ανεπτυγμένες υπηρεσίες :

Α) Γενικής Διεύθυνσης

Β) Οικονομικών και Διοικητικών Υπηρεσιών

Γ) Marketing και Πωλήσεων

Δ) Αδειοδοτήσεων και Τεχνικής Υποστήριξης

Η έδρα της Α.Ε. προτείνεται να είναι στην Αλεξανδρούπολη και να λειτουργεί Γραφείο Υποστήριξης Επενδυτών και Εκθετήριο (το Εκθετήριο, όπου είναι εφικτό λόγω της φύσης της Ε.Ο.Ζ.) σε κάθε Περιφερειακή Ε.Ο.Ζ. .

Η Α.Ε. θα διοικείται από το Δ.Σ., στο οποίο θα πρέπει, πέραν των εκπροσώπων των ιδιωτών μετόχων, να συμμετέχουν και εκπρόσωποι των κρατικών φορέων-μετόχων, όπως και το Οικονομικό Forum της Θράκης, το οποίο πρωτοστάτησε στη δημιουργία της. Η συγκεκριμένη συμμετοχή θα μπορούσε να κατοχυρωθεί και νομοθετικά, ως ex-officio συμμετοχή με συγκεκριμένο αριθμό εδρών στο Δ.Σ. (π.χ. 11μελές Δ.Σ., με 5 εκπροσώπους φορέων του Δημοσίου, 4 εκπροσώπους ιδιωτικών φορέων και 2 εκπροσώπους του Οικονομικού Forum της Θράκης).

10.3. Λειτουργία & έσοδα

Η Α.Ε. Διαχείρισης θα πρέπει να λειτουργεί με απόλυτα ιδιωτικοοικονομικά κριτήρια, τα οποία θα μπορούσαν να προσδιοριστούν με ιδιαίτερη ακρίβεια από το Επιχειρησιακό Πλάνο Λειτουργίας.

Από και πέρα, τα έσοδα της Α.Ε. θα προέρχονται :

- i. Από ενοικιάσεις, ή μακροπρόθεσμες μισθώσεις, ή ακόμη και πωλήσεις χώρων της Ε.Ο.Ζ. στους υποψήφιους επενδυτές .
- ii. Από την παροχή υπηρεσιών υποστήριξης στους επενδυτές της Ε.Ο.Ζ. (π.χ. φύλαξης, τεχνικής υποστήριξης, εποπτείας κατασκευών, συντηρήσεων, marketing, υπηρεσίες IT, κ.ο.κ.) .
- iii. Από την εκμετάλλευση του αρχικού της κεφαλαίου.

Τα κέρδη και το αρχικό κεφάλαιο σε μετρητά (εισφορά Υπουργείου Ανάπτυξης), θα χρησιμοποιηθούν τόσο για την κάλυψη των λειτουργικών εξόδων μέχρις ότου η Α.Ε. φθάσει να λειτουργεί πάνω από το Νεκρό της Σημείο, όσο και για την επένδυση σε υποδομές εντός των Περιφερειακών Ε.Ο.Ζ. .

Όπως αναφέρθηκε και στο κεφάλαιο 9, επειδή η διάρκεια της Ε.Ο.Ζ. θα είναι προκαθορισμένη, θα πρέπει να υπάρχει από την αρχή πρόβλεψη αξιοποίησης των υποδομών με τη λήξη της «θητείας» της, με την πλέον ορθολογική, τη συνέχιση της λειτουργίας της ως real estate project και την **έξοδο-επιστροφή της κρατικής συμμετοχής**, μέσα από την εισαγωγή της Ανώνυμης Εταιρίας της Κεντρικής Διαχείρισης, στο Χρηματιστήριο Αθηνών. Το γεγονός αυτό, θα καταστεί εφικτό, από τη στιγμή που η Α.Ε. Διαχείρισης θα παρουσιάζει θετικούς ισολογισμούς .

Πιθανότατα μάλιστα, να καταστεί εφικτή η είσοδος της Α.Ε. Διαχείρισης στο Χρηματιστήριο Αθηνών πολύ ενωρίτερα και πιο συγκεκριμένα με την ωρίμανση της λειτουργίας της (ορίζοντας 4-5 ετών κατά μέσο όρο), οπότε αφενός οι μέτοχοί της θα αποκτήσουν το δικαίωμα ρευστοποίησης των μετοχικών τους αξιών και αφετέρου θα είναι εφικτή –αναλόγως του κλίματος- η διενέργεια αύξησης κεφαλαίου, με τη συμμετοχή ιδιωτών επενδυτών και στόχο τη συνολική βελτίωση των υποδομών και κατ' επέκταση των υπηρεσιών της.

11. Marketing Plan

Το marketing plan της Α.Ε. Διαχείρισης, θα πρέπει να έχει τριετή ορίζοντα και να συνταχθεί από έμπειρους σε θέματα διεθνών αγορών και προσέγγισης πολυεθνικών εταιρικών σχημάτων.

Βασικός στόχος, θα πρέπει να είναι :

- Α) πολυεθνικές εταιρίες με απομακρυσμένες παραγωγικές δομές σε σχέση με την Ε.Ε. (τόξο Ινδίες-Άπω Ανατολή, Βόρεια και Νότια Αμερική),
- Β) ευρωπαϊκές εταιρίες χωρίς παραγωγική εγκατάσταση στη Ν.Α. Ευρώπη,
- Γ) εταιρίες με προϊόντα σχετικά μικρού κύκλου ζωής, για τις οποίες η παραγωγική τοποθεσία και κατά συνέπεια το κόστος και ο χρόνος μεταφοράς, μετράει στον προσδιορισμό του τελικού κόστους και
- Δ) εταιρίες εκτός Ε.Ε., για τις οποίες το made in E.U. στα προϊόντα τους, παρουσιάζει ιδιαίτερο ενδιαφέρον από πλευράς marketing.

Παράλληλα, λόγω του, σε σημαντικό βαθμό, κρατικού χαρακτήρα της Α.Ε. Διαχείρισης, θα πρέπει να διοργανωθούν σεμινάρια-παρασιάσεις σε όλους τους Ο.Ε.Υ. που υπηρετούν σε ελληνικές πρεσβείες και ειδικότερα σε αυτούς που υπηρετούν σε χώρες βασικού ενδιαφέροντος, με στόχο τη διενέργεια αρχικών επαφών από τους ίδιους σε τοπικά επιχειρηματικά σχήματα .

Τέλος, σε ετήσια βάση θα πρέπει να οργανώνεται σειρά road shows παρουσίασης της Ε.Ο.Ζ., σε συνεργασία με τις Διευθύνσεις των Ο.Ε.Υ./πρεσβείες, σε επιλεγμένες κάθε χρόνο διαφορετικές αγορές, έτσι ώστε να είναι διαρκής, η προσπάθεια προώθησης ξένων επενδυτών στο πλαίσιο της.

12. Επόμενα βήματα

Τα επόμενα βήματα, συνδέονται τόσο με τις διεργασίες στο εσωτερικό, όσο και με αυτές σε διεθνές επίπεδο.

ΒΗΜΑ 1^ο : Αρχικά και με βάση την Τεχνική Έκθεση, θα πρέπει να αποφασισθεί, η αποδοχή ή όχι του μοντέλου της Ε.Ο.Ζ. το οποίο προτείνεται και κρίνεται ως το ενδεδειγμένο, όχι μόνον για την Περιφέρεια Αν. Μακεδονίας και Θράκης, αλλά και για άλλες αντίστοιχες περιοχές της χώρας μας.

ΒΗΜΑ 2^ο : Σε περίπτωση που αποφασισθεί η υιοθέτηση του συγκεκριμένου μοντέλου και επειδή στην Τ.Ε. παρουσιάστηκαν 12 δυνατές περιοχές ανάπτυξης Περιφερειακών Ειδικών Οικονομικών Ζωνών, θα πρέπει να συναποφασισθεί εάν καλύπτουν το σύνολο της οικονομικής πραγματικότητας, των δυνατοτήτων και των ευκαιριών που παρουσιάζει σε οικονομικό επίπεδο η Περιφέρεια Ανατολικής Μακεδονίας και Θράκης. Εάν όχι, θα πρέπει το σχέδιο να εμπλουτιστεί και με αυτές που δεν έχουν συμπεριληφθεί.

ΒΗΜΑ 3^ο : Αμέσως μετά, θα πρέπει να ξεκινήσουν οι διεργασίες ενημέρωσης των εμπλεκόμενων φορέων και η κατάληξη του τελικού σχήματος που θα

συμφωνήσει να ενταχθεί στη μετοχική σύνθεση της Ε.Ο.Ζ., συνεισφέροντας απαραίτητες εγκαταστάσεις .

BHMA 4^ο : Ως επόμενο βήμα θα πρέπει να είναι η σύνταξη της Μελέτης Βιωσιμότητας και του Επιχειρησιακού Μοντέλου Λειτουργίας.

BHMA 5^ο : Η ίδρυση της Α.Ε. Διαχείρισης, με όλη την οικονομική μηχανική που αυτό επιβάλλει.

BHMA 6^ο : Επάνδρωση της Α.Ε. Διαχείρισης και έναρξη λειτουργίας.

Παράλληλα, ήδη από το 2^ο BHMA θα πρέπει να ξεκινήσει η τελική φάση διαπραγμάτευσης με την Ε.Ε., η οποία θα είναι τελικά και ο φορέας που θα εγκρίνει, ή θα απορρίψει τη δημιουργία της Ε.Ο.Ζ. στο μοντέλο που περιγράφει η παρούσα Τ.Ε. .

Πριν το 5^ο BHMA θα πρέπει να έχουν ψηφισθεί όλες οι νομοθετικές ρυθμίσεις που θα διέπουν τη λειτουργία της Ε.Ο.Ζ. , τόσο από πλευράς θεσμικού πλαισίου, κινήτρων, προϋποθέσεων επιλεξιμότητας, θωράκισης νομικού καθεστώτος κ.ο.κ. .

Μετά το 6^ο BHMA θα πρέπει να ανατεθεί η σύνταξη του τριετούς **Marketing Plan** και η συνακόλουθη έναρξη εφαρμογής του σε συνεννόηση με το Υπουργείο Εξωτερικών.

13. ΠΑΡΑΡΤΗΜΑΤΑ

13.1. ΕΙΔΙΚΕΣ ΖΩΝΕΣ ΣΤΗΝ ΠΟΛΩΝΙΑ

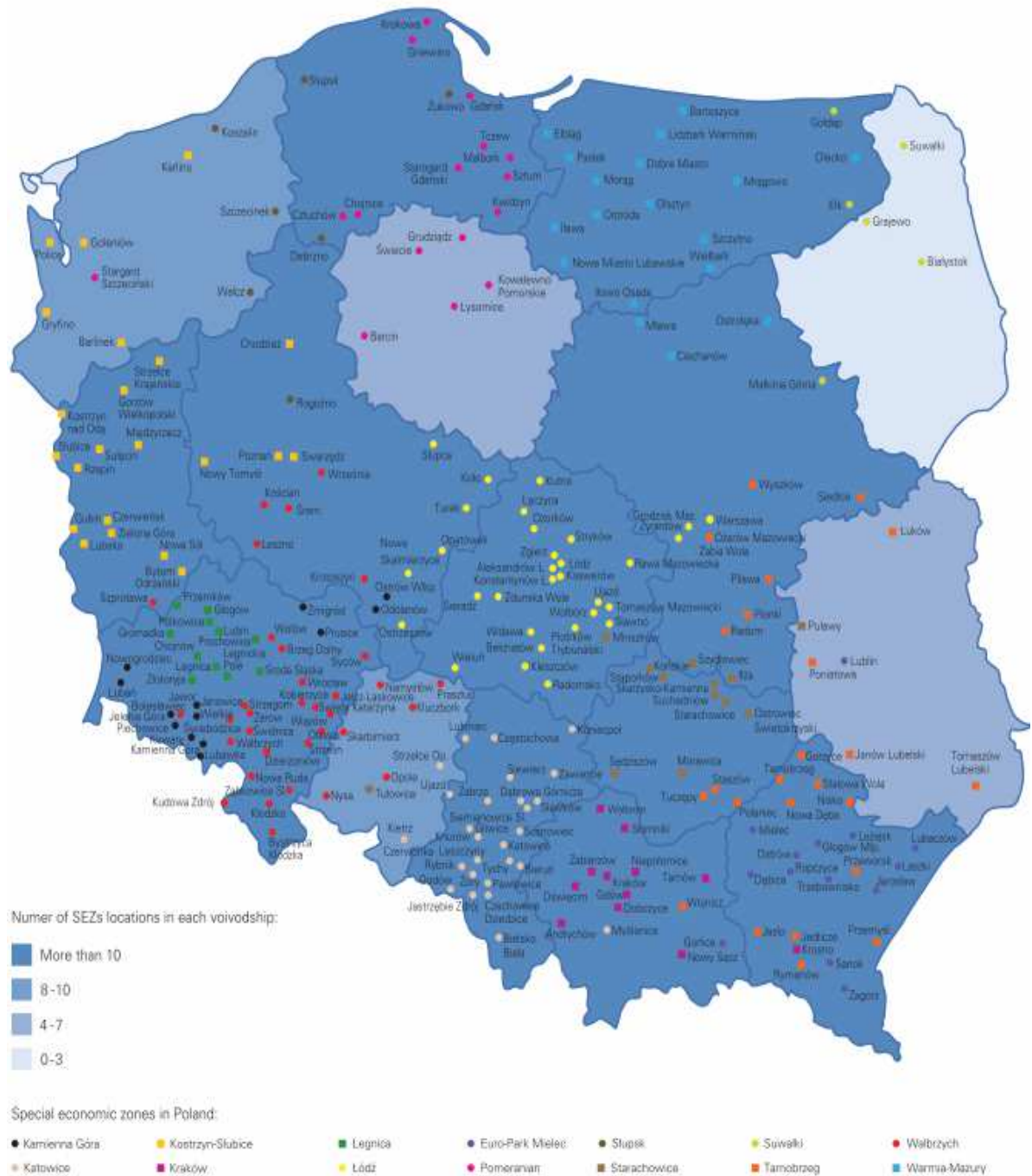
Η Πολωνία αποτελεί σήμερα τη μοναδική χώρα-μέλος της Ευρωπαϊκής Ένωσης στην οποία λειτουργούν Ε.Ο.Ζ., οι οποίες προϋπήρχαν τις ένταξης της στην Ε.Ε. Στην Πολωνία υπάρχουν 14 Ε.Ο.Ζ. περιορισμένης χρονικής διάρκειας με κάποιες να ισχύουν έως τις 23/12/2012 και κάποιες άλλες στις 31/12/2017.

Αποτελέσματα της λειτουργίας των Ειδικών Οικονομικών Ζωνών στο τέλος του 3^{ου} τριμήνου του 2009.

Ζώνη	Αριθμός αδειών	Αξία ολοκληρωμένων επενδύσεων σε εκατ. PLN	Αξία ολοκληρωμένων επενδύσεων σε εκατ. €	Νέες θέσεις εργασίας	Διατηρημένες θέσεις εργασίας
Kamienna Góra	40	1.406,7	340,17	3.763	265
Katowice	183	15.503,7	3.749,10	31.454	8.991
Kostrzyn-Słubice	104	3.186,1	770,46	10.302	5.287
Kraków	49	1.410,2	341,01	5.953	2.367
Legnica	55	4.208,4	1.017,68	7.948	265
Łódź	115	6.977,5	1.687,30	14.109	6.369
Mielec	118	4.090,9	989,26	11.880	3.432
Pomeranian	65	5.051,8	1.221,63	14.012	3.146
Słupsk	46	742,0	179,43	1.665	744
Starachowice	73	1.150,3	278,17	3.153	3.352
Suwałki	51	1.355,4	327,76	4.741	133
Tarnobrzeg	110	5.335,0	1.290,11	16.448	6.382
Wałbrzych	139	10.692,3	2.585,61	18.503	8.954
Warmia-Mazury	57	2.609,5	631,03	4.830	4.819
Σύνολο	1.205	63.719,9	15.408,75	148.762	54.506

Στον χάρτη που ακολουθεί, μπορούμε να δούμε πως είναι διεσπαρμένες οι Ε.Ο.Ζ. στο σύνολο της Πολωνικής επικράτειας, όπως επίσης και ότι υπάρχει εξειδίκευση αντικειμένου ανά περιφέρεια.

Location of SEZs in Poland*

Αντίστοιχης ανάπτυξης και φιλοσοφίας μοντέλο προτείνεται να εφαρμοστεί και στην περίπτωση της χώρας μας στο σύνολό της και όχι μόνον στην Περιφέρεια της Ανατολικής Μακεδονίας και Θράκης.

13.2. ΕΙΔΙΚΕΣ ΖΩΝΕΣ ΣΤΗ ΒΟΥΛΓΑΡΙΑ

Το 1987 με το διάταγμα 2242 του Υπουργικού Συμβουλίου, τέθηκαν οι βάσεις για τη δημιουργία των Ζωνών Duty Free στη Βουλγαρία. Το γεγονός αυτό αντανακλάται στον τελωνειακό κώδικα και στο πλαίσιο του τελωνειακού νόμου του 1999, οι αρχικές "Duty Free Zones" μετονομάστηκαν σε «ελεύθερες ζώνες».

Ενώ η δημιουργία Ζωνών δεν περιορίζεται γεωγραφικά, υπήρξε μια σαφής έμφαση ότι θα πρέπει, όπου είναι δυνατόν, να συνδέονται με στρατηγικές τοποθεσίες μεταφορών, συμπεριλαμβανομένων των λιμανιών στη θάλασσα και σε ποτάμια, διεθνή αεροδρόμια, κέντρα μεταφοράς εμπορευμάτων ή κατά μήκος των μεγάλων οδικών αξόνων – με στόχο τη διευκόλυνση της ταχείας μεταφοράς των εμπορευμάτων στις διεθνείς εμπορικές διαδρομές από και προς τις γειτονικές χώρες.

Μεταξύ του 1988 και του 1992, ιδρύθηκαν έξι ζώνες σε στρατηγικά σημεία σε όλη τη Βουλγαρία. Αυτές οι ζώνες ήταν :

- Τα λιμάνια Ruse και Vidin στον Δούναβη
- Στο Plovdiv
- Στο Svilengrad – κοντά στα σύνορα με την Τουρκία
- Στο Dragoman – κοντά στα σύνορα με την Σερβία
- Στο Μπουρκάς στην Μαύρη Θάλασσα

Μια προϋπόθεση για την δημιουργία μιας Ελεύθερης Ζώνης, ήταν το ότι θα έπρεπε να διατηρούν τον έλεγχο της πρόσβασης σε σταθερό σημείο εισόδου και εξόδου.

Η επιλεξιμότητα για εγκατάσταση στις ζώνες περιορίστηκε σε επιχειρήσεις με ξένη συμμετοχή αν και αυτό θα μπορούσε να είναι τόσο χαμηλό ως και 1% .

Ωστόσο, η συμπερίληψη μιας τέτοιας ρήτρας επιλεξιμότητας είχε περιορίσει την άμεση μετεγκατάσταση των εγχώριων εταιρειών εντός της Ζώνης και, κατά συνέπεια, **ενθάρρυνε την προσέλκυση νέων επενδύσεων και όχι τη μετεγκατάσταση των υφιστάμενων.**

Η κυβέρνηση διέθετε τα απαραίτητα οικόπεδα για τη δημιουργία των Ζωνών, ενώ ταυτόχρονα ήταν υπεύθυνη για να παρέχει τις απαραίτητες υποδομές, αλλά και είναι τουλάχιστον εν μέρει ιδιοκτήτης κάθε μίας από τις ζώνες.

Όλες οι μορφές παραγωγής και οι εμπορικές δραστηριότητες επιτρέπονται μέσα στις ζώνες. Εμπορεύματα από το εξωτερικό που έχουν παραδοθεί στη Ζώνη με σκοπό την παραγωγή, αποθήκευση, επεξεργασία ή την επανεξαγωγή απαλλάσσονται από τον Φ.Π.Α. και τους δασμούς.

Οι τελωνειακοί δασμοί, οι φόροι και τα τέλη εισπράττονται για τα βιομηχανικά προϊόντα κατά την έξοδο τους από τη Ζώνη για την πώληση στην εγχώρια αγορά. Αρχικά, ο κεφαλαιουχικός εξοπλισμός που χρησιμοποιείται για τη μεταποιητική δραστηριότητα της Ζώνης ενέπιπτε στην καταβολή τελωνειακών δασμών.

Ωστόσο, σύμφωνα με νέα νομοθεσία που θεσπίστηκε το 2006, οι επενδυτές που πληρούν ορισμένα κριτήρια όσον αφορά τις επενδύσεις κεφαλαίου και τη δημιουργία

θέσεων εργασίας, μπορούν να λάβουν, όπου και αν βρίσκονται, απαλλαγή από τον Φ.Π.Α. κατά την εισαγωγή εξοπλισμού που θα χρησιμοποιηθεί για το έργο.

Οι ζώνες έχουν προσελκύσει μια σειρά από ξένες επενδύσεις, συμπεριλαμβανομένων των επενδύσεων από την **Hyundai, Daewoo, Kia Motors, CITCO, Schawrtskopf, Henkel, Landmarl Chemicals Ltd, Group Schneider και BINDL Energic Systeme Gmbh.**

Τα κύρια πλεονεκτήματα που προσφέρουν οι ελεύθερες ζώνες, εκτός από τον Φ.Π.Α. και την απαλλαγή από τους δασμούς, περιλαμβάνουν εύκολη ανταλλαγή συνάλλαγματος, απεριόριστο επαναπατρισμό των κερδών στο εξωτερικό και, σε πρακτικό επίπεδο, μια ημι-αυτόνομη διοικητική-οργανωτική δομή, η οποία αναιρεί την ανάγκη για τους επενδυτές να διαπραγματεύονται με τις τοπικές αρχές για μια σειρά αδειοδοτήσεων που κανονικά θα απαιτούνταν .

Παρά το γεγονός ότι βρίσκονται υπό αναθεώρηση τα τελευταία χρόνια, τα κίνητρα για τη φορολογία για επενδύσεις στη Βουλγαρία δεν σχετίζονται τόσο με την εγκατάσταση σε Ελεύθερη Ζώνη, αλλά περισσότερο με την κλίμακα της προτεινόμενης επένδυσης.

Το 2003, τέθηκαν περαιτέρω κίνητρα σε εφαρμογή, τα οποία σχετίζονται με την ίδρυση επιχειρήσεων σε δήμους όπου το ποσοστό ανεργίας υπερβαίνει τον εθνικό μέσο όρο κατά 50%. Στις περιπτώσεις αυτές, η απαλλαγή του φόρου κερδών για τις εταιρίες, φθάνουν τα 5 έτη.

13.3. ΕΙΔΙΚΕΣ ΖΩΝΕΣ ΣΤΗ ΡΟΥΜΑΝΙΑ

Οι ζώνες ελεύθερου εμπορίου στη Ρουμανία ρυθμίζονται μέσω του Νόμου Αρ. 84 του 1992, ο οποίος επιτρέπει συμφωνίες με Επενδυτές, στις οποίες συμπεριλαμβάνεται η χρήση της γης ή κτιρίων στη Ζώνη για έως και 50 έτη.

Επί του παρόντος, υπάρχουν έξι ζώνες ελεύθερου εμπορίου, οι οποίες βρίσκονται στην Sulina, στην Constanta-Sud, στην Braila, στο Galati, στο Curtitsi-Arad και στο Giurgiu. Τέσσερις από αυτές έχουν άμεση πρόσβαση στη θάλασσα ή στο Δούναβη, ενώ το Curtitsi-Arad είναι κοντά στα ουγγρικά σύνορα.

Οι ζώνες ποικίλλουν σε μέγεθος, από πολύ ευρείες, όπως στη Constanta-Sud, τη Braila, το Galati, το Curtitsi-Arad και το Giurgiu οι οποίες είναι μεταξύ 120 και 150 εκταρίων και της σχετικά μικρής Ζώνης 7 εκταρίων στην Sulina.

Τα τελευταία διαθέσιμα στοιχεία δείχνουν ότι υπήρχαν συνολικά, περίπου 159 επιχειρήσεις που δραστηριοποιούνται σε αυτές τις ζώνες. Οι περισσότερες από τις ζώνες έχουν ένα μείγμα χρηστών, που αφορούν υπηρεσίες handling, αποθήκευσης, συσκευασίας, μεταποίησης και συναρμολόγησης, καθώς και εμπορικές δραστηριότητες, ενώ το Galati είναι μια τοποθεσία ναυπηγίων και παραγωγής μετάλλων.

Σύμφωνα με τους όρους των αδειών που χορηγούνται, οι χρήστες της Ζώνης μπορούν να επωφεληθούν, με δεδομένο ότι ανταποκρίνονται σε ένα ελάχιστο επίπεδο κριτηρίων, είτε με την πλήρη απαλλαγή από την καταβολή φόρου επί των κερδών, είτε με τη μείωση του ποσοστού φορολογίας.

Εκτός από αυτά τα κίνητρα της Ελεύθερης Ζώνης, οι χρήστες έχουν το δικαίωμα να επωφεληθούν από την ρύθμιση που τους επιτρέπει να είναι σε θέση να εισάγουν πρώτες ύλες χωρίς την καταβολή δασμών.

13.4. ΕΙΔΙΚΕΣ ΖΩΝΕΣ ΣΤΗ Π.Γ.Δ.Τ.Μ.

Στις Ε.Ο.Ζ. της Π.Γ.Δ.Τ.Μ., υπάρχει κατ' αρχήν διαχωρισμός δραστηριοτήτων που επιτρέπονται και αντίστοιχων που απαγορεύεται η άσκησή τους.

Αναλυτικότερα επιτρέπονται :

1. Η παραγωγή αγαθών και των υπηρεσιών προοριζόμενων για εξαγωγή
2. Το διεθνές εμπόριο
3. Οι τραπεζικές και λοιπές χρηματοοικονομικές υπηρεσίες
4. Οι ασφαλίσεις και αντασφαλίσεις
5. Η παραγωγή αγαθών
6. Υπηρεσίες logistics
7. Λιανικές δραστηριότητες που απευθύνονται στους χρήστες της Ζώνης.

Αντίστοιχα, απαγορεύονται :

- i. Δραστηριότητες που σχετίζονται με τη βιομηχανία της κλωστοϋφαντουργίας
- ii. Εμπορικές συναλλαγές επικίνδυνων υλικών ή αποβλήτων
- iii. Φάρμακα, χημικές ουσίες και βιολογικά υλικά, χημικά και βιοχημικά παράγωγα
- iv. Όπλα, πυρομαχικά και εκρηκτικές ύλες, εκτός από τις εμπορικές εκρηκτικές ύλες
- v. Προϊόντα και υπηρεσίες που δεν συμμορφώνονται με το νόμο της χώρας ή/και τις διεθνείς συμφωνίες στις οποίες συμμετέχει η Π.Γ.Δ.Τ.Μ. .

Οι ξένοι επενδυτές μπορούν να επενδύσουν σε επιχειρήσεις που λειτουργούν σε Ε.Ο.Ζ., έχουν το δικαίωμα να ιδρύσουν κάθε νομικής μορφής επιχείρηση, με τον ίδιο τρόπο και στα πλαίσια της ίδιας νομοθεσίας, όπως ορίζεται και για τις επιχειρήσεις που λειτουργούν εκτός της Ζώνης.

Τον τελευταίο χρόνο στη Ζώνη του Μπούρνζικ, η ρωσική εταιρία Prodis, μέρος του ομίλου Protek, επένδυσε 5 εκατομμύρια ευρώ σε μονάδα παραγωγής, η οποία αναμένεται να δημιουργήσει περίπου 300 θέσεις εργασίας.

Στα σκαριά βρίσκονται και δύο γερμανικές επενδύσεις στον τομέα της αυτοκινητοβιομηχανίας. Η κυβέρνηση υπολογίζει πως θα δημιουργήσουν 5.000 νέες θέσεις εργασίας, ξεπερνώντας παλαιότερες γερμανικές επενδύσεις.

Η εταιρία Kromberg & Schubert πρόκειται να επενδύσει σε μια μονάδα παραγωγής ανταλλακτικών αυτοκινήτων στη Μπιτόλα. Το όνομα της δεύτερης εταιρίας δεν έχει αποκαλυφθεί, αλλά αναμένεται να παράγει ηλεκτρικές μονάδες για αυτοκίνητα.

Η τουρκική εταιρία Sisedzam, ένας από τους μεγαλύτερους παραγωγούς γυαλιού και προϊόντων γυαλιού στον κόσμο, πρόκειται να ολοκληρώσει σύντομα την επενδυτική της ανάλυση, αναφορικά με επένδυση της τάξης των 50 και 60 εκατομμυρίων ευρώ.

Στις Ε.Ο.Ζ. της χώρας, ισχύουν σειρά φορολογικών και τελωνειακών απαλλαγών, οι οποίες εμφανίζονται στους παρακάτω πίνακες :

ΦΟΡΟΛΟΓΙΚΕΣ ΑΠΑΛΛΑΓΕΣ		
Είδος φόρου	Κανονικό ποσοστό στη πΓΔΜ	Ποσοστό εφαρμόσιμο στον ιδρυτή και στους χρήστες της Ε.Ο.Ζ.
ΦΠΑ	18%	0%
ΦΟΡΟΣ ΚΑΤΑΝΑΛΩΣΗΣ	5% - 62%	0%
ΦΟΡΟΣ ΕΠΙ ΤΩΝ ΚΕΡΔΩΝ	15%	0% για 10 έτη
ΦΟΡΟΣ ΙΔΙΟΚΤΗΣΙΑΣ	Εως 1%	0% για 10 έτη

ΤΕΛΩΝΕΙΑΚΕΣ ΑΠΑΛΛΑΓΕΣ		
Προϊόντα	Κανονικό ποσοστό σε πΓΔΜ	Ποσοστό εφαρμόσιμο στον ιδρυτή και στους χρήστες της Ε.Ο.Ζ.
Πρώτες ύλες	Εως και 15%	0%
Εξοπλισμός	5% - 20%	0%
Καταναλωτικά αγαθά	15%- 30%	0%
Γεωργικά προϊόντα, τρόφιμα	25%-60%	0%

Κλείνοντας, θα πρέπει να σημειωθεί ότι η Υπηρεσία Προαγωγής Επενδύσεων της πΓΔΜ, έχει ορίσει έξι φορείς προώθησης στις ΗΠΑ, στην Μεγάλη Βρετανία, στην Τουρκία, στο Βέλγιο, στον Καναδά και στη Γαλλία, με στόχο την ενίσχυση των άμεσων ξένων επενδύσεων στις Ε.Ο.Ζ. της χώρας.

13.5. ΕΙΔΙΚΕΣ ΖΩΝΕΣ ΣΤΗΝ ΣΕΡΒΙΑ

Η Σερβία προσέφερε μια σειρά από κίνητρα για τους επενδυτές που επένδυσαν στη χώρα, καθώς και τη δυνατότητα απαλλαγής από τον εταιρικό φόρο κερδών μέχρι και για 10 έτη, με την επιφύλαξη ότι πληρούνται συγκεκριμένες προϋποθέσεις σε σχέση με τις επενδύσεις κεφαλαίων και την παροχή απασχόλησης.

Επιπλέον, προσφέρει ένα πολύ χαμηλό ποσοστό εταιρικού φόρου της τάξης του 10%. Εκτός από αυτά τα γενικά κίνητρα, και σύμφωνα με τον Νόμο για τις Ελεύθερες Ζώνες του 1992, οριοθετήθηκαν επίσης μια σειρά ελεύθερων Ζωνών σε όλη τη χώρα, με πρόσθετες «παροχές».

Οι κύριες διαφορές μεταξύ των επιχειρήσεων εντός και εκτός μιας ελεύθερης Ζώνης περιλαμβάνουν:

- Για τους χρήστες Ζώνης τα εισαγόμενα αγαθά δεν υπόκεινται σε ΦΠΑ, ενώ για όσους δεν εντάσσονται σε αυτές τα ίδια αγαθά επιβαρύνονται με τον κανονικό συντελεστή ΦΠΑ του 18%.
- Οι εισαγωγές αγαθών και υπηρεσιών σε μια Ζώνη είναι απεριόριστες, ενώ οι ποσοτώσεις, που αποσκοπούν στην προστασία της εγχώριας αγοράς, εφαρμόζονται σε περιορισμένο φάσμα αγαθών εκτός της Ζώνης.
- Οι πρώτες ύλες που εισάγονται σε μια Ζώνη για τη μεταποίηση προϊόντων που προορίζονται για εξαγωγή, δεν υπόκεινται στην καταβολή των δασμών που θα είχαν αν είχαν εισαχθεί στην περιοχή της γενικής τελωνειακής επικράτειας.
- Τα πάγια στοιχεία ενεργητικού, τα μηχανήματα και τα κατασκευαστικά υλικά μπορούν να εισαχθούν ατελώς σε μια Ζώνη, αν και αυτό δεν αποτελεί σημαντικό παράγοντα, δεδομένου ότι τα ίδια αντικείμενα εάν εισάγονται ως μέρος μιας ξένης επένδυσης, εκτός της Ζώνης υπόκεινται μόνο σε μια ονομαστική τελωνειακή χρέωση της τάξης του 0,5%.
- Οι επενδυτές σε ελεύθερες ζώνες μπορούν πιο εύκολα να αγοράσουν ή να κατασκευάσουν το δικό τους κτίριο, από ό, τι θα συνέβαινε αν το έκαναν έξω από αυτήν.

Σύμφωνα με τη νομοθεσία, 16 ζώνες δημιουργήθηκαν στο Βελιγράδι, στο Novi Sad, στην Subotica, στο Sabac, στο Smederevo, στη Sremska Mitrovica, στο Sombor, στο Pancevo, στο Krusevac, στο Lapovo, στο Kovin, στο Vladicin Han, στο Pirot, στο Zrenjanin, στη Backa Palanka και στο Prahovo.

Ωστόσο, πολλές από αυτές τις ζώνες ποτέ δεν κατάφεραν να προσελκύσουν βιώσιμους επενδυτές.

Σε μια προσπάθεια εξορθολογισμού της χρήσης των ελεύθερων Ζωνών και επικέντρωσης σε πλήρως λειτουργικές τοποθεσίες, η κυβέρνηση αναθεώρησε την απόδοση όλων των Ζωνών με ιδιαίτερη αναφορά στο άρθρο 37 του νόμου που προέβλεπε μια minimum απόδοση σε αυτές τις άδειες με ποινή ανάκλησης αν κατά τη διάρκεια της λειτουργίας της Ζώνης διαπιστώνεται ότι δεν καταφέρνουν για 3

συναπτά έτη οι ετήσιες εξαγωγές, να έχουν φτάσει το 50% της συνολικής αξίας των παραγόμενων αγαθών και υπηρεσιών.

Όπως προέκυψε από την επανεξέταση, κατά το δεύτερο τρίμηνο του 2006, 13 άδειες Ε.Ο.Ζ. ανακλήθηκαν, επειδή δεν πληρούσαν τα νέα κριτήρια.

Ως αποτέλεσμα οι λειτουργικές Ελεύθερες Ζώνες στη Σερβία σήμερα να είναι μόνο τρεις. Αυτές είναι, η Ε.Ο.Ζ. που βρίσκεται στην Subotica, κοντά στα ουγγρικά σύνορα, στο Zrenjanin, η Ε.Ο.Ζ. κοντά στα σύνορα με τη Ρουμανία και τέλος η Ε.Ο.Ζ. στο Pirot, κοντά στα βουλγαρικά σύνορα.

Η σερβική κυβέρνηση πλέον, επικεντρώνεται στην ανάπτυξη μιας στρατηγικής για την υποστήριξη και την ενθάρρυνση μιας σειράς νέων βιομηχανικών και τεχνολογικών πάρκων, στα οποία θα παρέχεται το απαιτούμενο επιχειρηματικό περιβάλλον, το οποίο πιστεύεται ότι ικανοποιεί τις απαιτήσεις εταιριών κυρίως του τομέα της υψηλής τεχνολογίας.

Με στόχο την ολοκληρωμένη θεσμοθέτηση των απαραίτητων κινήτρων, ένας νέος νόμος για βιομηχανικά και τεχνολογικά πάρκα εκπονείται αυτή τη στιγμή και αναμένεται να υλοποιηθεί εντός των προσεχών μηνών.

13.6. ΕΙΔΙΚΕΣ ΖΩΝΕΣ ΣΤΗΝ ΤΟΥΡΚΙΑ

Στη γειτονική Τουρκία λειτουργούν τρία είδη Ε.Ο.Ζ.:

- i. 20 Ζώνες ελεύθερου εμπορίου,
- ii. 37 Ζώνες τεχνολογικής ανάπτυξης και
- iii. 120 οργανωμένες βιομηχανικές Ζώνες.

Αυτή την περίοδο η τουρκική κυβέρνηση μελετά την αναθεώρηση του καθεστώτος των Ε.Ο.Ζ., προς την κατεύθυνση της δημιουργίας “περιοχών” ελεύθερων από φόρους και δασμούς.

13.7. ΕΙΔΙΚΕΣ ΖΩΝΕΣ ΣΤΗΝ ΣΛΟΒΕΝΙΑ

Εντός της Σλοβενίας υπήρξαν δύο τύποι Ζωνών ελεύθερου εμπορίου :

- i. οι Ελεύθερες Οικονομικές Ζώνες (Free Economic Zones) και
- ii. οι Ελεύθερες Ζώνες Τελωνείων (Duty Free Zones).

Αρχικά, οι δύο ελεύθερες οικονομικές ζώνες βρίσκονταν στο Koper, το μεγαλύτερο λιμάνι της χώρας και στο Μάριμπορ, με τις 6 Ελεύθερες Ζώνες Τελωνείων να είναι τοποθετημένες στο Celje, στη Λιουμπλιάνα, στο Μάριμπορ, στη Nova Gorica, στη Sezana και στο Koper.

Το 2001 μία νέα νομοθεσία τροποποίησε τον αρχικό νόμο του 1998 για τις οικονομικές ζώνες. Σύμφωνα με αυτή, μία «Οικονομική Ζώνη» οριζόταν ως «μέρος του

τελωνειακού εδάφους της Δημοκρατίας της Σλοβενίας, το οποίο διαχωρίζεται από το υπόλοιπο τελωνειακό έδαφος, χαρακτηρίζεται και θεωρείται περιφραγμένο, καθώς και υποκείμενο σε ειδικό τελωνειακό καθεστώς ...».

Οι διατάξεις του Νόμου επιβεβαίωσαν ότι ένας χρήστης σε μια οικονομική Ζώνη μπορούσε να εισάγει αγαθά χωρίς την καταβολή δασμών, βάσει των κανονικών συνθηκών που συνδέονται με μια παραδοσιακή "Ελεύθερη Ζώνη".

Η παραδοσιακή αυτή προσέγγιση επιβεβαιώθηκε περαιτέρω και από τις απαιτήσεις του Νόμου, όπου η έγκριση της δημιουργίας μιας Οικονομικής Ζώνης, απαιτούσε κατά κύριο λόγο, την έγκριση της αίτησης από την τελωνειακή αρχή.

Ο νόμος όριζε επιλέξιμες περιοχές για τις νέες οικονομικές ζώνες, οι οποίες μπορούσαν να είναι, είτε ένα λιμάνι, είτε ένα αεροδρόμιο, τα οποία είναι ανοικτά για τη διεθνή κυκλοφορία των εμπορευμάτων.

Ο νόμος επέτρεπε επίσης, τη χορήγηση ειδικών συμβάσεων παραχώρησης στους χρήστες μιας νέας Οικονομικής Ζώνης και μεταξύ των άλλων περιλαμβάνονταν και η μείωση του συντελεστή φόρου επί των κερδών στο ελάχιστο του 10% από 21% που ήταν κανονικά.

Ο νόμος έλαβε ειδική μέριμνα για τη μετάβαση από το καθεστώς των αρχικών οικονομικών Ζωνών του Korog και του Malibor, έτσι ώστε να ανταποκριθεί στις απαιτήσεις του νέων απαιτήσεων από την είσοδο της χώρας στην Ε.Ε. .

Η συμπλήρωση ρυθμίσεων για τις ειδικές ζώνες, οδήγησε στη θέσπιση, το 2004, ενός προγράμματος κινήτρων, το οποίο ίσχυσε την περίοδο 2005 – 2009, με στόχο την ενθάρρυνση των άμεσων ξένων επενδύσεων στη χώρα ως σύνολο.

Τον Ιανουάριο του 2010 και με τη ζώνη του λιμανιού του Korog μόνο λειτουργούσα σε καθεστώς τελωνειακής ειδικής οικονομικής ζώνης, η κυβέρνηση της Λιουμπλιάνα, έθεσε ως στόχο, τη δημιουργία Ε.Ο.Ζ. στην περιοχή του Pomurje, η οποία είχε επηρεαστεί περισσότερο από κάθε άλλη, από τη διεθνή χρηματοπιστωτική κρίση και τα απόνερά της στην περιοχή.

Έτσι τον Οκτώβριο του 2010, πέρασε ειδικός νόμος, ο οποίος προβλέπει καθεστώς Ε.Ο.Ζ. έως το 2015 για την περιοχή του Pomurje, με τα ακόλουθα κίνητρα :

- A) Επιδότησεις σε επενδύσεις που βελτιώνουν το επιχειρηματικό περιβάλλον,
- B) Φορολογικές και ασφαλιστικές ελαφρύνσεις για τους εργαζόμενους,
- Γ) Δυνατότητα μείωσης έως και 70% των κερδών προ φόρων με την απευθείας απόσβεση του επενδεδυμένου κεφαλαίου,
- Δ) Προτεραιότητα ένταξης στα επιδοτούμενα προγράμματα, τόσο τα εθνικά όσο και αυτά της Ε.Ε. ,
- Ε) Προβλέψεις υποστήριξης σε διοικητικά θέματα.

13.8. ΕΙΔΙΚΕΣ ΖΩΝΕΣ ΣΤΗΝ ΣΛΟΒΑΚΙΑ

Στη Σλοβακία αναγνωρίζεται ότι έχει, όχι απλώς βελτιώσει εντυπωσιακά το επιχειρηματικό της περιβάλλον, τα τελευταία χρόνια, αλλά και το ότι έχει αναπτύξει ένα από τα πιο επιτυχημένα επιχειρηματικά περιβάλλοντα για την προσέλκυση επενδύσεων σε όλη την Ευρώπη.

Πιο συγκεκριμένα, η χώρα έχει πετύχει στην προσέλκυση επενδύσεων σχετικών με την κατασκευή αυτοκινήτων, με πλέον αξιοσημείωτη επιτυχία, αυτή της προσέλκυσης του πρώτου Ευρωπαϊκού εργοστασίου συναρμολόγησης της Kia το 2004, ανταποκρινόμενη απέναντι σε ένα πολύ ισχυρό ανταγωνισμό από άλλες πιθανές τοποθεσίες.

Παράλληλα, σε ένα γενικό Κυβερνητικό άνοιγμα για τη στήριξη νέων επενδύσεων, που θεωρείται από τα καλύτερα στην Ευρώπη και μάλιστα στο ίδιο επίπεδο με αυτό της Ιρλανδίας, η κυβέρνηση ενέκρινε ένα νέο πρόγραμμα παροχής κινήτρων το 2005. Αυτό προέβλεπε διάφορα επίπεδα ενισχύσεων, εξαρτώμενα από παραμετρικούς παράγοντες, όπως :

- i. το επίπεδο της ανεργίας στην επιλεγμένη περιοχή,
- ii. τον επιχειρηματικό τομέα που εκπροσωπείται,
- iii. το μέγεθος της επένδυσης και
- iv. το είδος ευκαιριών απασχόλησης που προσφέρονται.

Προβλεπόταν επίσης περιορισμένη φορολογική ελάφρυνση έναντι του γενικού συντελεστή φόρου εταιρικών κερδών, της τάξεως του 19%.

Συμπληρώνοντας τη στήριξη που παρεχόταν άμεσα σε εισερχόμενους επενδυτές, υπήρχε η προσήλωση και η υποστήριξη στην παροχή βιομηχανικών υποδομών.

Ο Νόμος περί Βιομηχανικών Πάρκων της χώρας, σχεδιάστηκε για να υποστηρίξει τους δήμους, έτσι ώστε αυτοί να αναπτύξουν ειδικές βιομηχανικές ζώνες με τη βοήθεια έως και 95% των δαπανών για τη διαμόρφωσή τους, βοήθεια η οποία παρεχόταν, από την κεντρική κυβέρνηση.

Η χώρα έχει επίσης τέσσερις Ελεύθερες Ζώνες Τελωνείων. Αυτές είναι τοποθετημένες

- α) στη Zilina στο βορρά,
- β) στη Banska Bystrica, στην κεντρική Σλοβακία,
- γ) στο Trencin στα δυτικά και
- δ) στο Kosice στα ανατολικά.

Ωστόσο, είναι γενικά αποδεκτό ότι οι ελεύθερες τελωνειακές ζώνες δεν παίζουν πλέον κρίσιμο ρόλο στην προσέλκυση των ξένων επενδυτών. Αντίθετα το βασικό κίνητρο της παραδοσιακής Ελεύθερης Ζώνης, δηλαδή η μη πληρωμή δασμών, παρέχεται μέσω ενός εναλλακτικού μηχανισμού εσωτερικοποίησης που εφαρμόζεται σε όλη τη χώρα, υποκαθιστώντας με τον τρόπο αυτό, μερικώς, το ρόλο των Ε.Ο.Ζ. .

Στο πλαίσιο του καθεστώσ εσωτερικοποίησης, δύο μέθοδοι είναι διαθέσιμες για την εφαρμογή της αναβολής/επιστροφής των δασμών για τα εμπορεύματα που διέρχονται από διεργασίες επεξεργασίας εντός της επικράτειας.

Η πρώτη αφορά την εισαγωγή, χωρίς την καταβολή δασμών, των ξένων προϊόντων που προορίζονται για μεταποίηση πριν από την εκ νέου εξαγωγή. Το συγκεκριμένο σύστημα είναι γνωστό ως σύστημα αναστολής δασμών (duty suspension scheme).

Η δεύτερη μέθοδος περιλαμβάνει την περίπτωση των εισαγόμενων αγαθών, των οποίων ο φόρος καταβάλλεται, τίθεται σε ελεύθερη κυκλοφορία πριν από την εξαγωγή των προϊόντων και την στιγμή της εξαγωγής επιστρέφονται οι αρχικοί δασμοί τους. Το σύστημα αυτό, είναι γνωστό ως σύστημα επιστροφής δασμών (duty drawback scheme).

13.9. ΕΙΔΙΚΕΣ ΖΩΝΕΣ ΣΤΗΝ ΚΡΟΑΤΙΑ

Αυτή τη στιγμή οι εγκεκριμένες εγκαταστάσεις Ζωνών ξεπερνούν τις 19 εγκρίσεις, ωστόσο οι 13 από αυτές ταξινομούνται ως λειτουργούσες υπό τον έλεγχο από το Υπουργείο Οικονομίας, Εργασίας και Επιχειρηματικότητας.

Αυτές οι ζώνες βρίσκονται στο Osijek, στο λιμάνι Ploce, την Pula, το Ribnik, το λιμάνι της Ριέκα, το Slavonski Brod, το λιμάνι του Split, στο Varazdin, το Vukovar και το Ζάγκρεμπ.

Στην Κροατία, το θεσμικό πλαίσιο που διέπει τις Ε.Ο.Ζ., προβλέπει ότι είναι ευθύνη του φορέα εκμετάλλευσης της οικονομικής Ζώνης να διαπραγματευτεί και να υπογράψει τελικές συμφωνίες με τους υποψήφιους επενδυτές.

Οι συμφωνίες αυτές καλύπτουν επίσης κίνητρα, ακόμη και φοροαπαλλαγές. Όσον αφορά τα κίνητρα της φορολογίας, διαφορετικές συμφωνίες έχουν επιτευχθεί από διάφορους φορείς με ξένους επενδυτές, με αποτελέσματα τώρα να οδηγούνται σε πρόσθετη εξέταση από την Ε.Ε., σε σχέση με την ικανοποίηση των κριτηρίων για την προσχώρηση της χώρας στην Ένωση.

13.10. ΕΙΔΙΚΕΣ ΖΩΝΕΣ ΣΤΗΝ ΟΥΓΓΑΡΙΑ

Το ουγγρικό σύστημα αφορολόγητης Ζώνης (Duty Free Zone) ήταν παραδοσιακά βασισμένο όχι σε συγκεκριμένες περιοχές, αλλά περισσότερο στο σκεπτικό ότι οποιαδήποτε επιλέξιμη επιχείρηση θα μπορούσε να υποβάλει αίτηση στο καθεστώς αφορολόγητης Ζώνης, μετά από έγκριση από τις τελωνειακές αρχές, έτσι ώστε η θέση που καταλαμβάνει η εν λόγω επιχείρηση να κριθεί στη συνέχεια ως ελεύθερη Ζώνη..

Η ίδρυση των εν λόγω Ζωνών και των κανόνων που ισχύουν για τις επιχειρήσεις που δραστηριοποιούνται σε αυτές, υπόκεινται σε ρύθμιση από το νόμο του 1988 για τις

ξένες επενδύσεις, το νόμο του 1995 για τα τελωνεία και τις τελωνειακές διαδικασίες και το νόμο του 1995 για το συνάλλαγμα.

Πριν η Ουγγαρία καταστεί πλήρες μέλος της Ε.Ε., είχε περίπου 140 εταιρίες που δραστηριοποιούνταν σε 130 καθορισμένες ελεύθερες ζώνες.

Μεταξύ των κινήτρων που προσφερόταν στις ζώνες που υπήρχαν, ήταν το ενδεχόμενο, υπό την προϋπόθεση ενός συγκεκριμένου επιπέδου απασχόλησης, να επωφεληθούν των μειωμένων φορολογικών συντελεστών.

Ωστόσο, η παροχή αυτών των κινήτρων ήταν χρονικά περιορισμένη, με ημερομηνία λήξης το έτος 2011.

Οι διαπραγματεύσεις προσχώρησης, καθώς και η ανάγκη εναρμόνισης των συνθηκών λειτουργίας με τις απαιτήσεις της Ε.Ε., καθώς και η αναθεώρηση της στρατηγικής της σε σχέση με την προσέλκυση ξένων επενδύσεων έφερε μια νέα σειρά αλλαγών.

Μέσω αυτής της διαδικασίας η Ουγγαρία κατάφερε όχι μόνο να εναρμονίσει το επιχειρηματικό της περιβάλλον και την παροχή κινήτρων, με τις απαιτήσεις της Ε.Ε. και γενικά με ότι θεωρείται ότι επιφέρει «ελάχιστη αναστάτωση», αλλά και να θέσει σε εφαρμογή ένα εντελώς αναθεωρημένο σύστημα κινήτρων και υποστήριξης για τους επενδυτές.

Ένα από τα αποτελέσματα της διαδικασίας, που διέπεται από το νόμο CXXVI του 2003, ήταν η βίαιη εκπνοή όλων των αδειών χρήσης Ελεύθερης Ζώνης. Ωστόσο, οι εταιρίες που ήδη λειτουργούσαν σε αφορολόγητες Ζώνες είχαν τη δυνατότητα να υποβάλλουν αίτηση για νέα άδεια, έτσι ώστε να συνεχίσουν να λειτουργούν σε ένα τροποποιημένο περιβάλλον «χωρίς Ζώνη», εάν αυτό ήταν επιθυμητό ή, μέσα σε μια περίοδο 12 μηνών, να μεταφέρουν τα περιουσιακά τους στοιχεία σε μη καθορισμένο καθεστώς, χωρίς Φ.Π.Α. ή τελωνειακές υποχρεώσεις.

Για τη διευκόλυνση των παραπάνω διαδικασιών το Υπουργείο Οικονομικών ήταν έτοιμο να ορίσει συγκεκριμένες «νέες» ελεύθερες τελωνειακές ζώνες.

Ωστόσο, καμία από τις συμμετέχουσες εταιρίες δεν επέλεξε να υποβάλει αίτηση για νέα άδεια, αλλά αντί αυτού επέλεξαν να επωφεληθούν από την εφάπαξ ευκαιρία να μετακινήσουν τα περιουσιακά τους στοιχεία από καθεστώς «καθορισμένο» σε «μη καθορισμένο» και να συνεχίσουν τις δραστηριότητές τους σε τοποθεσία με τη νέα πραγματικότητα.

Είναι, επομένως, κατανοητό ότι, από το τέλος του 2005 δεν υπήρχαν επιχειρήσεις που να λειτουργούν στην Ουγγαρία κάτω από καθορισμένο καθεστώς ελεύθερης Ζώνης.

Η αλλαγή αυτή του τελωνειακού καθεστώτος συνοδεύτηκε από μια πολύ ευρεία αναθεώρηση της γενικότερης υποστήριξης που προσφέρεται στους επενδυτές και θεσπίστηκε στο πλαίσιο του προγράμματος παροχής κινήτρων για επενδύσεις με τον τίτλο "**Smart Hungary**".

Ενώ το πρόγραμμα αυτό περιλαμβάνει στοιχεία που ασχολούνται με τα φορολογικά οφέλη και τη δημοσιονομική στήριξη, εισήγαγε επίσης και ένα νέο στοιχείο, το οποίο στόχευε στην παροχή «ενεργητικών επενδυτικών κινήτρων».

Ουσιαστικά αυτό το τελευταίο στοιχείο, δίνει έμφαση στην οικοδόμηση ενός φιλικού προς τις επενδύσεις περιβάλλοντος και περιλαμβάνει δράσεις, προκειμένου να μειωθούν τα επίπεδα της γραφειοκρατίας και σχεδιασμούς, για την υποστήριξη και τη βελτίωση της ενσωμάτωσης των νέων επενδυτών στην επιχειρηματική κοινότητα της Ουγγαρίας.

Σε αυτά, συμπεριλαμβάνεται η μεγαλύτερη συμμετοχή, με σχετικές υπηρεσίες υποστήριξης, στο κόστος των επιχειρήσεων, για την κατάρτιση και την εκπαίδευση των εργαζομένων και την ανάπτυξη του R&D, μέσω της δημιουργίας στενότερων δεσμών με τους τριτοβάθμιους φορείς εκπαίδευσης.

Κλείνοντας, θα πρέπει να σημειώσουμε, ότι όλα τα παραπάνω, θα πρέπει να αξιολογηθούν στο πλαίσιο μιας χώρας, η οποία έχει να παρουσιάσει μεγάλες επιτυχίες στην προσέλκυση ξένων επενδύσεων, **στο βαθμό που σήμερα υπερηφανεύεται ότι κατάφερε να προσελκύσει επενδύσεις από τις 45 από τις 50 κορυφαίες πολυεθνικές εταιρίες σε όλο τον κόσμο.**

13.11. ΕΙΔΙΚΕΣ ΖΩΝΕΣ ΣΤΗΝ ΡΩΣΙΑ

Ο νόμος 116/3/2.07.2005 είναι αυτός που καθορίζει το καθεστώς των Ειδικών Οικονομικών Ζωνών (Ε.Ο.Ζ.) στη Ρωσία.

Βάσει αυτού, έχουν προσδιοριστεί ως σήμερα δεκατέσσερις (14) Ε.Ο.Ζ. :

- i. οι δύο είναι Ε.Ο.Ζ. Βιομηχανικής Παραγωγής (Περιφέρεια Λιπέτσκ και Δημοκρατία του Ταταρστάν),
- ii. τέσσερις είναι Ε.Ο.Ζ. τεχνολογίας και καινοτομίας (Αγία Πετρούπολη, Μόσχα, Περιφέρεια Μόσχας και Περιφέρεια Τομσκ),
- iii. επτά είναι Ε.Ο.Ζ. Τουρισμού και Αναψυχής (Περιοχές Καλίνινγκραντ, Κρασοντάρ, Σταβρόπολ, Αλτάυ και Ιρκούτσκ και Δημοκρατίες Αλτάυ και Μπουρυάτια),
- iv. ενώ ξεχωριστή μορφή αποτελεί η Ε.Ο.Ζ. της Περιοχής Μαγκαντάν.

Όπως φαίνεται και από τα προηγούμενα, για κάθε μία από τις καθορισμένες Ζώνες προσδιορίζεται και κάποιος τομέας εξειδίκευσης.

Μια επιχείρηση, προκειμένου να μπορεί να ενταχθεί σε μια Ζώνη βιομηχανικής παραγωγής, θα πρέπει σύμφωνα με τα σχέδια που θα υποβάλλει, να επενδύσει τουλάχιστον 1 εκ € κατά τον 1ο χρόνο λειτουργίας και συνολικά 10 εκ € κατά τη διάρκεια πραγματοποίησης του σχεδίου. Παράλληλα, προκειμένου να συμμετάσχει μια ξένη επιχείρηση στις Ε.Ο.Ζ. θα πρέπει προηγουμένως να έχει δημιουργήσει θυγατρική εταιρία βάσει του ρωσικού δικαίου.

Οι εταιρίες που συμμετέχουν στις Ε.Ο.Ζ., όπως προαναφέρθηκε, απολαμβάνουν :

- a. ευνοϊκότερης φορολογικής μεταχείρισης π.χ η φορολογία κερδών ανέρχεται σε 20%,
- b. η εταιρία απαλλάσσεται από φόρο περιουσίας, ακινήτων και μεταφορών για 5 έτη, καθώς
- c. και από τους τελωνειακούς δασμούς και την καταβολή Φ.Π.Α. .

Το προνομιακό καθεστώς για τις Ε.Ο.Ζ. δύναται να διαρκέσει για μια περίοδο 20 ετών.

13.11.1. Case Study : Ειδική Οικονομική Ζώνη του Kalinigrad

Διαχωρισμένη γεωγραφικά από την Ρωσία, η περιοχή του 'Kalinigrad' διαθέτει πληθυσμό 943.000 κατοίκους και συνορεύει με την Πολωνία και την Βαλτική θάλασσα.

Ο ομοσπονδιακός νόμος ν.16-FZ (11.01.2006), ρυθμίζει το καθεστώς της Ε.Ο.Ζ. και προβλέπει τα εξής επενδυτικά κίνητρα:

- a. στα προϊόντα που εισάγονται στην Ε.Ο.Ζ. παραχωρούνται φορολογικές και τελωνειακές απαλλαγές,
- b. όλα τα προϊόντα που παράγονται σε αυτή εξαιρούνται από την καταβολή τελών και άλλων επιβαρύνσεων κατά την εξαγωγή,
- c. ως παραγόμενα σε μία Ε.Ο.Ζ. προϊόντα θεωρούνται εκείνα, όπου η προστιθέμενη αξία είναι ίση και άνω του 30%, ενώ για τα ηλεκτρονικά αρκεί το 15%.

Τα πλεονεκτήματα της Ε.Ο.Ζ. παραμένουν, όπως προαναφέραμε, ο χαμηλός φορολογικός συντελεστής, η απαλλαγή των τελωνειακών δασμών και του Φ.Π.Α. για τα εισαγόμενα προϊόντα και τις πρώτες ύλες που εισάγουν οι εγκατεστημένες επιχειρήσεις.

Επιτρεπόμενες δραστηριότητες στην Ε.Ο.Ζ.:

Όλοι οι τομείς δραστηριότητας εκτός των στρατηγικών.

Απαγορευμένες δραστηριότητες στην Ε.Ο.Ζ.:

- δραστηριότητες στον τομέα άμυνας
- δραστηριότητες εξόρυξης πετρελαίου , φυσικού αερίου
- εξόρυξη ορυχείων
- εξόρυξη μετάλλων
- εξόρυξη ή μεταλλικών υλικών
- παραγωγή προϊόντων, που υπόκεινται σε ειδικό φόρο κατανάλωσης (πλην αυτοκινήτων).

13.12. ΕΙΔΙΚΕΣ ΖΩΝΕΣ ΣΤΗ ΛΙΘΟΥΑΝΙΑ

13.12.1. Ελεύθερη Οικονομική Ζώνη Klaipėda

Η ελεύθερη οικονομική Ζώνη της Klaipėda, βρίσκεται στη μόνη πόλη-λιμάνι της Λιθουανίας.

Ιδρύθηκε το 1996 με σκοπό να προσφέρει φορολογικά κίνητρα σε ειδικούς επενδυτές που επενδύουν τουλάχιστον 1 εκατομμύριο ευρώ.

Το 1997, η εταιρία διαχείρισης επιλέχθηκε μετά από την εξέταση πέντε προτάσεων.

Η **Ε.Ο.Ζ. Klaipėda διοικείται από** την Klaipėdos LEZ valdymo bendrovė, **μια Ανώνυμη Εταιρία. Το Ταμείο της Βαλτικής, ένα επενδυτικό ταμείο, που χρηματοδοτείται από το Rockefeller and Company, η Lazard, και επενδυτές από τη Σαουδική Αραβία, κατέχουν περίπου το 60% της εταιρίας διαχείρισης.**

Οι υπόλοιπες μετοχές ανήκουν σε επιχειρήσεις της πόλης, τον δήμο και την κυβέρνηση της Δημοκρατίας της Λιθουανίας.

Το ίδιο έτος (1997), μια από τις πρώτες επενδύσεις στη Ζώνη, ανακοινώθηκε από την μεταλλουργική εταιρία Rėnėnoks, με έδρα τις Η.Π.Α. και αφορούσε την κατασκευή εργοστασίου επεξεργασίας χάλυβα, αξίας 45 εκατομμυρίων δολαρίων Η.Π.Α. .

Ωστόσο, εξαιτίας διαφόρων γραφειοκρατικών εμποδίων, η πρωτοποριακή τελετή εγκαινίων έλαβε χώρα μόλις τον Ιούλιο του 2001 και τελικά η εταιρία αποσύρθηκε το 2004.

Το 2008, λόγω του υπερπληθυσμού των μετεχόντων στη Ζώνη, επεκτάθηκε από 205 εκτάρια (510 στρέμματα) σε 412 εκτάρια (1.020 στρέμματα) αξιοποιημένης γης.

Τον Μάρτιο του 2008, πριν από την επέκταση, η Ε.Ο.Ζ. είχε 22 επενδύσεις :

- επτά ήταν σε λειτουργία,
- μια λίγο πριν τελειώσει η κατασκευή της,
- έξι ήταν υπό κατασκευή, και
- οι υπόλοιπες σε στάδιο ανάπτυξης.

Τα φορολογικά κίνητρα που παρέχονται στις εταιρίες που εντάσσονται σε αυτήν παρουσιάζονται στον παρακάτω πίνακα :

Φορολογικά κίνητρα		
Φορολογία	Γενικά	Στην Ε.Ο.Ζ.
Εταιρικός φόρος	15%	0% (πρώτα 6 χρόνια) 7.5% (επόμενα 10 χρόνια)
Φόρος μεταβίβασης ακινήτων	1%	0%
Φόρος επί των μερισμάτων	15%	0%

13.12.2. Ελεύθερη Οικονομική Ζώνη Kaunas

Η Ελεύθερη Οικονομική Ζώνη του Κάουνας, είναι μια περιοχή βιομηχανικής ανάπτυξης 534 εκταρίων η οποία παρέχει φορολογικά κίνητρα.

Τα βασικά πλεονεκτήματα της συγκεκριμένης ζώνης για τους επενδυτές, αποτελούν :

- Τα φορολογικά κίνητρα.
- Η εξαιρετική γεωγραφική θέση, σε συνδυασμό με υψηλής ποιότητας οδικών και σιδηροδρομικών συνδέσεων.
- Η εγγύτητα στο αεροδρόμιο του Κάουνας (επί του παρόντος εξυπηρετούνται 17 προορισμοί προς χώρες της Δυτικής Ευρώπης).
- Η εγγύτητα στο λιμάνι της Klaipeda.
- Η σταθερή και συνεχώς αναπτυσσόμενη οικονομία της Λιθουανίας.
- Το εργατικό δυναμικό, το οποίο είναι υψηλής εξειδίκευσης και χαμηλού κόστους.
- Καλά αναπτυγμένες υποδομές.
- Αμελητέα πολιτιστικά και γλωσσικά εμπόδια.
- Καλό επενδυτικό κλίμα.
- Ασφάλεια των επιχειρήσεων στην Ε.Ο.Ζ. .

Τα φορολογικά κίνητρα που προσφέρονται είναι ακριβώς τα ίδια με την Ε.Ο.Ζ. Klaipeda.

13.13. Γνωμάτευση του δικηγορικού γραφείου του Dr. Hans Beeg, περί της δυνατότητας δημιουργίας Ε.Ο.Ζ., σε σχετικό ερώτημα του Χρηματοοικονομικού Forum Θράκης

Μια Ειδική Οικονομική Ζώνη είναι μια διακριτική διοικητική περιφέρεια, δηλαδή μια διασφαλισμένη και προσδιορισμένη, κατά κύριο λόγο, κατά φυσικά όρια στην οικονομική επικράτεια ενός κράτους, επί της οποίας ισχύουν διαφορετικές δασμολογικές, φορολογικές και λοιπές ειδικές νομικές ρυθμίσεις, κανονισμοί και διοικητικά προνόμια επί διαμετακομιζομένων αγαθών που δεν παράγονται στην χώρα. Ειδικότερα, οι επιχειρήσεις που δραστηριοποιούνται στις Ε.Ο.Ζ. απολαμβάνουν ιδιαίτερη, ευνοϊκότερη φορολογική μεταχείριση. Εταιρίες οι οποίες ιδρύουν επιχειρήσεις εντός μιας Ε.Ο.Ζ. απολαμβάνουν, για παράδειγμα, επωφελέστερων όρων όταν αγοράζουν δομημένα/ αναπτυχθέντα ακίνητα, εν μέρει αδάπανη υποστήριξη για την διεκπεραίωση των διαδικασιών ίδρυσης της επιχείρησής τους ή φορολογική απαλλαγή αναφορικά με γήπεδα ή κτήρια. Επίσης, οι εταιρίες αυτές μπορούν να απαλλάσσονται από εταιρικό φόρο εισοδήματος ή φόρο εισοδήματος.

Παρόμοιες Ειδικές Οικονομικές Ζώνες βρίσκονται ειδικά στην Λαϊκή Δημοκρατία της Κίνας, στην Κορέα, την Ινδία και τα Ηνωμένα Αραβικά Εμιράτα.

Επί της Αρχής, η καθιέρωση Ειδικών Οικονομικών Ζωνών δεν είναι συμβατή με τη νομοθεσία της Ε.Ε. Οι Ε.Ο.Ζ. παραβιάζουν τη Συνθήκη της Ευρωπαϊκής Οικονομικής Κοινότητας (Ε.Ο.Κ.) της 25.03.1957, όπως τροποποιήθηκε με τη Συνθήκη της Λισσαβόνας της 13.12.07. Η ασυμβατότητα αυτή οφείλεται στο σκοπό της δημιουργίας και της εξασφάλισης της ομαλής λειτουργίας της εσωτερικής αγοράς (Άρθρο 60 Ε.Ο.Κ.) καθώς και στο δικαίωμα ελεύθερης διακίνησης αγαθών μέσα στο πλαίσιο μιας τελωνειακής ένωσης (Άρθρο 28 Ε.Ο.Κ.). Παρά ταύτα, το άρθρο 28 Ε.Ο.Κ. επιτρέπει αποκλίσεις από τους όρους ρύθμισης λειτουργίας της εσωτερικής αγοράς με την προϋπόθεση, παρά ταύτα, ότι αυτές είναι προσωρινής φύσεως και προκαλούν την ελάχιστη δυνατή διατάραξη της λειτουργίας της. Η πρόβλεψη αυτή καταδεικνύει ότι η σύσταση Ειδικής Οικονομικής Ζώνης εκφεύγει της αρμοδιότητας του Εθνικού Νομοθέτη και επιφυλάσσεται αποκλειστικά στην αρμοδιότητα του Ευρωπαϊκού νομοθέτη. Συνεπώς, η ανεξάρτητη δράση από οποιοδήποτε κράτος μέλος κατά μόνες συνιστά παραβίαση της Ευρωπαϊκής νομοθεσίας και, ως εκ τούτου, θα ήταν άκυρη και θα μπορούσε να αγνοηθεί εξ ολοκλήρου από τα λοιπά Κράτη Μέλη σε βαθμό που θεμελιώνει δικαίωμα να αγνοηθεί από αυτά η δημιουργία Ε.Ο.Ζ. ως αποτέλεσμα της ανεξάρτητης δράσης ενός Κράτους μέλους.

Από το 1998 έως το 2002 η Ε.Ε. και η Πολωνία διαπραγματεύτηκαν τους όρους ένταξης της Δημοκρατίας της Πολωνίας στην Ε.Ε. Οι όροι αυτοί διατυπώθηκαν στην σχετική Συνθήκη Ένταξης. Σύμφωνα με την Πράξη που αφορά τους όρους ένταξης της Πολωνίας χορηγήθηκε άδεια για τη σύσταση Δεκατεσσάρων (14) Ειδικών Οικονομικών Ζωνών υπό την προϋπόθεση περιορισμένης χρονικής διάρκειας ισχύος τους, η οποία εκπνέει την 23.12.2012 και 31.12.2017 αντίστοιχα.

Το Άρθρο 3 της Ε.Ο.Κ. προβλέπει ότι η νομοθετική ενσωμάτωση της εσωτερικής αγοράς, όσον αφορά την τελωνειακή ένωση, τις πολιτικές ανταγωνισμού και τα μέτρα διατήρησης, υπάγονται στην αποκλειστική αρμοδιότητα της Ένωσης, όπως και μια κοινή εμπορική πολιτική ως «εξωτερική διάσταση της εσωτερικής αγοράς». Για το λόγο αυτό, **η σύσταση Ειδικής Οικονομικής Ζώνης στην περιοχή της Θράκης θα μπορούσε να ισχύει μόνο μέσω μιας νομοθετικής ενσωμάτωσης στην εσωτερική αγορά από την Ένωση.**

Συνεπώς, σημείο αφετηρίας αποτελεί η έννοια της εσωτερικής αγοράς. Χαρακτηρίζεται από την ανεμπόδιστη ελευθερία διακίνησης σε μια ενιαία αγορά, η οποία διασπάται από εσωτερικά σύνορα και, συνεπώς, συνδυάζει στον πυρήνα της την ισότητα και την ελευθερία. Επιπλέον, η εσωτερική αγορά είναι εξοπλισμένη με ένα σύστημα που διασφαλίζει ότι ο ανταγωνισμός δεν παραβιάζεται από τους ίδιους τους παίκτες της αγοράς. Αυτό ιχνογραφεί ξεκάθαρα ότι η σύσταση μιας Ειδικής Οικονομικής Ζώνης με τις ιδιαιτερότητες και τα πλεονεκτήματα που καταγράφονται ανωτέρω αντιτίθεται ριζικά στον ορισμό της έννοιας της εσωτερικής αγοράς.

Εκκινώντας από τους βασικούς όρους της Ενιαίας Ευρωπαϊκής Πράξης, το Άρθρο 27 της Ε.Ο.Κ. προβλέπει εξαιρέσεις. Το Άρθρο 27 της Ε.Ο.Κ. εξυπηρετεί τον σκοπό της εξισορρόπησης συμφερόντων μεταξύ πλέον ανεπτυγμένων οικονομικά Κρατών Μελών από τη μία και την ομάδα των οικονομικά ασθενεστέρων Κρατών Μελών από την άλλη. Αυτό, για παράδειγμα, εκφράστηκε ήδη κατά γενικό τρόπο στη διάρκεια των διαπραγματεύσεων ένταξης της Ε.Ε., από την μία και της Ελλάδας, της Πορτογαλίας και της Ισπανίας από την άλλη. Συνεπώς, η εξισορρόπηση των συμφερόντων μπορεί να περιλαμβάνει και περιφερειακά συγκεκριμένες περιοχές εντός των ορίων ενός οικονομικά αδύναμου Κράτους Μέλους. Κάτι τέτοιο δεν συνιστά παραβίαση του άρθρου 175, εδ.2 της Ε.Ο.Κ., το οποίο συγκροτεί την πολιτική εσωτερικής αγοράς με σκοπό τη σύγκλιση και, συνεπώς, λειτουργεί ως μοντέλο μιας εσωτερικής αγοράς που την χαρακτηρίζει η αλληλεγγύη. Τα διαφορετικά επίπεδα ανάπτυξης μεταξύ των εθνικών οικονομικών πρέπει, συνεπώς, να λαμβάνονται κατ' αυτήν υπόψη. Αυτή ακριβώς ήταν η περίπτωση ήδη το 1996 με την ευκαιρία της ένταξης των λεγομένων συνεκτικών κρατών, της Ελλάδας, της Ιρλανδίας, της Πορτογαλίας και της Ισπανίας, με βάση το κατά κεφαλήν εισόδημα που υστερούσε κατά 90% σε σχέση με τον Κοινοτικό μέσο όρο.

Σε αντίθεση με την υποχρέωση να ληφθούν υπόψη συγκεκριμένες προσπάθειες, όπως προβλέπεται στο Άρθρο 27 της Ε.Ο.Κ., η άδεια διαφοροποίησης με τη μορφή εξαίρεσης απευθύνεται προς το Συμβούλιο και το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο. Οι εξαιρέσεις είναι προβλέψεις παραγωγής νομοθεσίας οι οποίες δημιουργούν ή επιτρέπουν, τουλάχιστον για περιορισμένη χρονική περίοδο, μια νομική κατάσταση μεμονωμένου Κράτους Μέλους η οποία παρεκκλίνει από αυτήν Κρατών Μελών (Grabitz/Hilf/Nettesheim/Bast, "Das Recte der Europäischen Union" (Νομοθεσία της Ευρωπαϊκής Ένωσης, 44^η έκδοση 2011, Άρθρο 27 της Ε.Ο.Κ. υπ' αριθμό 14 με περαιτέρω παραπομπές)).

Οι εξαιρέσεις στην περιοχή της εσωτερικής αγοράς περιλαμβάνουν συνήθως όρια στο ενδοκοινοτικό εμπόριο καθώς και διάκριση μεταξύ παραγωγών και καταναλωτών διαφόρων Κρατών Μελών ή, αντίθετα, «αδικαιολόγητα» πλεονεκτήματα για τις εξυπηρετούμενες περιοχές, είτε ως ευθεία συνέπεια των Κοινοτικών κανονισμών ή, σε περίπτωση έλλειψης πλήρους εναρμόνισης, λόγω του περιθωρίου στήριξης ανάγκης θέσπισης προστατευτικών ρυθμίσεων σύμφωνα με το πρωτογενές δίκαιο.

Κατά ταύτα, η θέσπιση, Ειδικής Οικονομικής Ζώνης στην Θράκη μπορεί να εφαρμοστεί αποκλειστικά μέσω νομοθετικής σύμπραξης μεταξύ της Ε.Ε. και της Ελληνικής Δημοκρατίας. Αυτό μπορεί να ξεκινήσει με την υποβολή σχετικής αίτησης στις αρμόδιες υπηρεσίες της Επιτροπής. Οι υπηρεσίες Αυτές είναι η Διεύθυνση Εσωτερικής Αγοράς και Υπηρεσιών (αρμόδιος επίτροπος ο Dr. Michel Barnier) καθώς και η Διεύθυνση Φορολογίας, Τελωνείων και καταπολέμησης της απάτης (αρμόδιος επίτροπος Algirdas Semeta). Οι αρμόδιοι φορείς εντός των ανωτέρω Διευθύνσεων είναι οι Γενικές Διευθύνσεις. Ο Γενικός Διευθυντής Jonathan Faull διευθύνει την Γ.Δ. Εσωτερικής Αγοράς και Υπηρεσιών και ο Γενικός Διευθυντής Walter Deffaa διευθύνει την Γ.Δ. Φορολογίας και Τελωνειακής Ένωσης. Εντός της Γ.Δ. Φορολογίας και Τελωνειακής Ένωσης ο Δρ. Αντώνης Καστρισιανάκης είναι επικεφαλής των Υποδιευθύνσεων Security & Safety, Trade Facilitation & International coordination.

Καθώς η σύσταση μιας Ειδικής Οικονομικής Ζώνης απαιτεί, όπως υποδείχθηκε, νομοθετική πρωτοβουλία η οποία περιλαμβάνει την Ευρωπαϊκή Ένωση από τη μία και το Κράτος Μέλος από την άλλη, αίτηση για την δημιουργία Ειδικής Οικονομικής Ζώνης μπορεί να υποβληθεί μόνο από την κυβέρνηση του ενδιαφερομένου Κράτους Μέλους. Αυτό, συγκεκριμένα, σημαίνει ότι για την υποβολή μιας τέτοιας αίτησης προς την Ε.Ε. απαιτείται απόφαση του υπουργικού συμβουλίου της Ελλάδας και την εξουσιοδότηση για την έναρξη διαπραγματεύσεων μέσω κυβερνητικής απόφασης που φέρει την υπογραφή του Πρωθυπουργού της Ελλάδας.

Κατόπιν τούτου καταλήγω στο συμπέρασμα ότι, παρά το ότι η δημιουργία Ειδικής Οικονομικής Ζώνης στην Θράκη δεν είναι, εν γένει, συμβατή με το δίκαιο της Ε.Ε., παρά ταύτα θα μπορούσε να επιτευχθεί μετά από αίτηση που βασίζεται στη δυνατότητα χορήγησης εξαίρεσης μέσω ειδικής νομοθετικής πρόβλεψης από την πλευρά της Ένωσης.

Δρ. Μπέεγκ, Δικηγόρος

13.14. Σχέδιο νόμου «Βελτίωση επιχειρηματικού περιβάλλοντος - νέος εταιρικός τύπος - σήματα προϊόντων και υπηρεσιών - μεσίτες ακινήτων ανάπτυξη θαλάσσιου τουρισμού και άλλες διατάξεις», άρθρο 41

Το κρίσιμο σημείο στο συγκεκριμένο Σχέδιο Νόμου, είναι η αντικατάσταση του άρθρου 39 του Ν. 2960/2001 (ΦΕΚ Α' 265) «Περί Εθνικού Τελωνιακού Κώδικα», όπως έχει τροποποιηθεί και ισχύει με την παρ. 10 του άρθρου 1 του Ν. 3583/2007 (ΦΕΚ Α' 142), ως εξής:

«Άρθρο 39

1. Οι ελεύθερες ζώνες και οι ελεύθερες αποθήκες αποτελούν τμήματα του τελωνιακού εδάφους της χώρας, διακριτά από το υπόλοιπο τελωνιακό έδαφος της χώρας, όπου εμπορεύματα τρίτων χωρών που αποτίθενται σε αυτές θεωρούνται ως προς την εφαρμογή των εισαγωγικών δασμών, φόρων και μέτρων εμπορικής πολιτικής ως μη ευρισκόμενα στο τελωνιακό έδαφος της χώρας.
 Εγχώρια εμπορεύματα ή εμπορεύματα τελούντα σε ελεύθερη κυκλοφορία, όταν αποτίθενται σε χώρους ελεύθερων Ζωνών, προορίζονται κατά κανόνα για εξαγωγή.
2. Με απόφαση, που δημοσιεύεται στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως, ο Υπουργός Οικονομικών:
  - a) Συνιστά ελεύθερες ζώνες ή ελεύθερες αποθήκες, προβαίνει στην κατάργηση αυτών, ως επίσης και στην τροποποίηση των ορίων τους.
  - b) Ορίζει το Φορέα Διοίκησης ή και Εκμετάλλευσης του χώρου, ως διαχειριστή της ελεύθερης Ζώνης ή της ελεύθερης αποθήκης.
  - c) Προσδιορίζει τους όρους λειτουργίας, διαχείρισης και ελέγχου αυτών, καθώς και τους όρους διακίνησης, παραμονής και διαχείρισης των εμπορευμάτων σε αυτές.
  - d) Προσδιορίζει την ευθύνη και τις αρμοδιότητες του διαχειριστή αυτών κατά τρόπο που να διασφαλίζεται η ακώλυτη διενέργεια του κοινοτικού και διεθνούς εμπορίου.
3. Για τη σύσταση ελεύθερης Ζώνης και ελεύθερης αποθήκης απαιτείται προηγουμένως η γνώμη του Υπουργείου Ανάπτυξης, Ανταγωνιστικότητας και Ναυτιλίας και κατά περίπτωση:
  - a) α) Του Υπουργείου Εξωτερικών, όταν η ελεύθερη Ζώνη συνίσταται με αίτηση φορέα Διοίκησης ή και Εκμετάλλευσης της ελεύθερης Ζώνης ή της ελεύθερης αποθήκης στο οποίο συμμετέχουν φυσικά ή νομικά πρόσωπα εγκατεστημένα εκτός της Ελληνικής Επικράτειας.
  - b) β) Του Υπουργείου Εθνικής Άμυνας, εφόσον οι ελεύθερες ζώνες ή αποθήκες συνιστώνται σε παραμεθόριες περιοχές.

4. Για την έκδοση της απόφασης σύστασης ελεύθερης Ζώνης ή ελεύθερης αποθήκης, υποβάλλεται αίτηση από τον φορέα Διοίκησης ή και Εκμετάλλευσης του χώρου όπου πρόκειται να συσταθεί η ελεύθερη Ζώνη ή η ελεύθερη αποθήκη προς την Γενική Διεύθυνση Τελωνείων και Ειδικών Φόρων Κατανάλωσης του Υπουργείου Οικονομικών.

Στην κατά τα ανωτέρω αίτηση σύστασης ελεύθερης Ζώνης ή ελεύθερης αποθήκης επισυνάπτεται ή υποβάλλεται ηλεκτρονικά μελέτη σκοπιμότητας από την οποία πρέπει να προκύπτουν τα ακόλουθα στοιχεία:

- a) α) Η προσδοκώμενη συμβολή της ελεύθερης Ζώνης ή ελεύθερης αποθήκης στην αύξηση της εμπορευματικής διακίνησης εμπορευμάτων τρίτων χωρών σε συνδυασμό με τα γενικότερα οικονομικά οφέλη που αναμένονται από τη λειτουργία της.
- b) β) Ο προβλεπόμενος ή και υπάρχων όγκος διακίνησης μη κοινοτικών εμπορευμάτων μέσω της προτεινόμενης ελεύθερης Ζώνης ή ελεύθερης αποθήκης.
- c) γ) Τα παρεχόμενα για τη σωστή διοίκηση και εκμετάλλευση της ελεύθερης Ζώνης εχέγγυα όπως και εκείνα για τη σωστή διαχείριση των εμπορευμάτων.
5. Η Διοίκηση των ελεύθερων Ζωνών ασκείται από νομικά πρόσωπα, των δε ελεύθερων αποθηκών ασκείται είτε από φυσικά είτε από νομικά πρόσωπα.
6. Εντός των ελευθέρων Ζωνών και ελευθέρων αποθηκών επιτρέπεται με απόφαση του Υπουργού Οικονομικών, μετά από πρόταση του Φορέα Διοίκησης αυτών, να ασκούνται δραστηριότητες βιομηχανικής ή και εμπορικής φύσης ή και παροχής υπηρεσιών από Φυσικά ή Νομικά πρόσωπα, εφόσον παρέχονται όλα τα εχέγγυα που κρίνονται απαραίτητα για την διασφάλιση του συνόλου της τελωνειακής νομοθεσίας.
7. Τα μη κοινοτικά εμπορεύματα που έχουν αποθεθεί σε ελεύθερη Ζώνη ή ελεύθερη αποθήκη είναι δυνατόν:
- a) Να τίθενται σε ελεύθερη κυκλοφορία κατά τις ισχύουσες διατάξεις.
- b) Να υποβάλλονται σε συνήθεις εργασίες, χωρίς άδεια της Τελωνειακής Αρχής, που εξασφαλίζουν τη διατήρησή τους, τη βελτίωση της εμφάνισής τους ή και της εμπορικής ποιότητας ή και αυτές που απαιτούνται για την προετοιμασία της διανομής ή και μεταπώλησής τους.
- c) Να υπάγονται στα καθεστώτα τελειοποίησης προς επανεξαγωγή, μεταποίησης υπό τελωνειακό έλεγχο, προσωρινής εισαγωγής με τους όρους που προβλέπονται από τα καθεστώτα αυτά.
- d) Επίσης, δύνανται τα εμπορεύματα αυτά να εγκαταλείπονται υπέρ του Δημοσίου ή και να καταστρέφονται, χωρίς οι απαιτούμενες διαδικασίες να συνεπάγονται έξοδα για το Δημόσιο, ενώ τα υπολείμματα της καταστροφής λαμβάνουν έναν από τους τελωνειακούς προορισμούς που προβλέπονται για τα μη κοινοτικά εμπορεύματα.»

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

1. Farole Th., Akinci Gokhan, “Special Economic Zones: Progress, Emerging Challenges, and Future Directions”, The World Bank, 2011.
2. Adam McCarty, Chief Economist, Mekong Economics Ltd., 05/10/2011, “Special Economic Zones as a Trade Facilitation Measure”.
3. Spyros NIAVIS, Department of Civil Engineering, University of Thessaly, July 2011, «Benchmarking and explaining the efficiency of container ports in S.E. Europe» .
4. Olga Zajączkowska-Drożdż, Senior Associate at Kubas Kos Gaertner, June 2010 “Special Economic Zones in Poland”.
5. Kari Liuhto, Electronic Publications of Pan-European Institute 2/2009, “Special Economic Zones in Russia – What do the zones offer for foreign firms?”
6. KPMG in Poland, 2009, “A guide to special economic zones in Poland”.
7. FIAS, April 2008, “Special Economic Zones : Performance, lessons learned, and implications for zone development”.
8. Ministry of Regional Development, Poland 2007, “European funds for entrepreneurs - Guidebook through operational program 2007–2013”.
9. Paul Sheane, Zagreb, July 2006, CARDS Project, “Strategic Plan for the Long Term Development of Existing Free Zones in Croatia”.
10. Changwon Lee, Korea Labor Institute, 12-1-2005, “Development of Free Economic Zones and Labor Standards: A Case Study of Free Economic Zones in Korea”, Cornell University ILR School.
11. U.N., New York, 2005, Economic and Social Commission for Asia and the Pacific, “Free Trade Zone and Port Hinterland Development”.
12. Meng Guangwen, Ruprecht-Karls University of Heidelberg, Germany, 2003, “The Theory and Practice of Free Economic Zones: A Case Study of Tianjin, People’s Republic of China”.
13. Georgi Ranchev, Center for Policy Studies Budapest, International Policy Fellowships 2002, “Free Trade Zone in Southeast Europe: Achieving Genuine Regional Economic Integration”
14. Tóth, L., 1998, “Some considerations on enterprising zones and industrial parks. Proceedings of the Conference on the Zemplén Entrepreneurs' Days”, April 24–26, 1998, Sátoraljaújhely.

Copyright © 2012 Capital Markets Experts A.E. .